ԵՐԵՍՈՒՆ ԵՒ ԵՐՐՈՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 3703 — ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 6 ՅՈՒՆԻՍ 1884 — Ն. Տ. 18 ՅՈՒՆԻՍ

ԳԱՅՄԱՆԸ

Տարեկան գին Կ. Պոլսոյ համար 10 մէճիտ
» » Գաւառաց » 12 »
Վեցամսեայ » Կ. Պոլսոյ » 5 1/2 »
» » Գաւառաց » 6 1/2 »
Եռամսեայ » Կ. Պոլսոյ » 3 »
Օտար թղթատարով ղրկուած 2 1/2 լիրա
Մանուցման տողը մէկ անգամի համար 3 ղրշ. երկու անգամի համար 2 ղրշ է. ուրիշ մանրամասնութիւններու համար զատ տակաւորութիւն կը լինի

ԱԼԱՐԸ

ԼՐԱԳԻՐ

40 ՓԱՐԱՁ — ՀԱՆԱԳԱՋՕՐԵԱՅ — 40 ՓԱՐԱՁ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԳԱՅՄԱՆԸ

Դուրս գնացած լրագրոյ համար ծախքը խմբագրութեան վրայ է։

Լրագրոյս վերաբերեալ նամակ կամ որեւ իցէ գրութիւն խմբագիր—Ֆնորէնին պիտի ուղղուի Կ. Պոլիս Բիւրա փաշա եօղուշը, Շարգ Զարչըսը թիւ 37 Մասիսի գրասենեակը։

Ձանրաւ ծախքը չվճարուած նամակ չընդունուիր։

Զգալուած նամակ, յօդուած, եւայլն եւ չեն տրուիր։

Կ. ՊՈԼԻՍ 6 ՅՈՒՆԻՍ

ԽՈՒՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

—o—

Կը ծանուցուի թէ Եուսուֆ Թալի փաշա Պասրայի կառավարիչ անուանած է կայսերական հրամանաւ։

——

Առեւտրական դաշնագրոյ խընդիրը քննող յանձնախմբին նախագահ Զամիլ Յովհաննէս էֆէնտի երեկ Բ. Դուռն երթալով՝ տեսակցեցաւ արտաքին գործոց նախարարին հետ՝ առեւտրական դաշնագրոյ խնդրոյն վրայ։

——

Սամոս կղզիէն եկած պաշտօնական հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ վեհ. Սուլթանին ծննդեան տարեդարձին օրն, Օսմ. պահակ շոգենաւն և նաւահանգստին մէջ խարսխեալ քանի մ'ուրիշ շոգենաւք երփներանգ դրօշակներով զարդարուեր են, և Օսմ. պահակ շոգենաւը 21 թնդանօթով ողջուներ է Ն. Կ. վեհափառութեան ծննդեան տարեդարձն։ Իրիկունը զօրանոցները, բոլոր հանրային շէնքերը, մասնաւորաց տուներն ու խանութները չքեղապէս զարդարուեր են գոյնզգոյն կանդեղներով։

——

Կ'ըսուի թէ Բ. Դուռն առարկութիւն ըներ է Պ. Կէրոֆի Պոլսոյ Գուլղարական գործակատար անուանման դէմ։

——

Դեսպանախորհուրդ խորագրով հետեւեալ հատուածը կը կարդանք երէկի Իսթէրն Էքսբրէսի մէջ.

«Եգիպտական արժէթղթոց գիներուն մեծապէս անկումն դատելով, զոր այս առաւօտեան հեռագիրք ծանուցին, յայտնի է թէ վերջին 24 ժամու մէջ կարեւոր բան մ'երեւան եկած է դեսպանախորհրդոյ նկատմամբ։ Ըստ որում կատարելապէս ստոյգ է թէ արժէտեսարը չեն սպասեր որ և է օգուտ մը քաղել դեսպանախորհրդէն, եգիպտական արժէթղթոց գիներուն որ և է մէկ անկման շարժումն հետեւցնելիք եզրակացութիւնը սա է թէ, դեսպանախորհրդոյ գումարումն այժմ ստոյգ կը համարուի։ Այս բան կը նշանակէ նաև Անկլօ-Ֆրանսական համաձայնութեան կնքումը, զոր արդէն նախատեսել կուտային անցեալ երկուշաբթի օրը Պ. Կլատսթընի և Լորտ Կրանվիլի արտասանած բանախօսութիւններն, որոց երկուքն ալ կը հաստատեին թէ բանակցութիւնք աւարտելու այնքան մօտ էին որ կարգադրութեան պայմանները խորհրդարանին պիտի ներկայացուէին շաբթուս մէջ։ Իրաղէկ ակմբոց մէջ կ'ըսուի թէ, Լոնտրայի մէջ ընդհանրապէս կը կարծուի որ, ըստ որում այս խնդրոյ վրայ զեկուցմունք տեղի կ'ունենան ընդ մէջ Անգլիոյ և Եւրոպոյ զանազան տէրութեանց, նախարարք հաւանականաբար առաւաւելն մինչև հինգշաբթիէն առաջ որ և է յայտարարութիւն չը պիտի ընեն։ Ըստ կանխահաս կը լինի նախատեսութիւններ ընել այն ընդունելութեան նկատմամբ, որուն պիտի հանդիպի յայտարարութիւնն, երբ լինի. սակայն շարաչուք բան մը կայ այն հզօր ցնցման մէջ, զոր վերջին լուրերն, ինչ որ ալ լինին, տուած են եւրոպական հրապարակաց։ Եթէ դեսպանախորհուրդը տեղի ունենայ, Լոնտրայի Օսմ. դեսպանը բնականաբար Թուրքիոյ ներկայացուցիչը պիտի լինի, եթէ արդի տրամադրութեանց մէջ փոփոխութիւն մը չլինի, և իրեն աջակից պիտի ունենայ եւրոպական մասնաձիգ մը. քիչ մարդիկ պիտի զարմանան իմանալով որ ամեն տեղ կ'ըսուի թէ Բորթուկալ Միքայել էֆէնտին է այս պաշտօնը կատարելու համար նշանակեալ անձը։»

——

Սերպիոյ իսլամ կալուածատերաց գանգատները քննող յանձնախումբն իւր աշխատութիւններն աւարտելով՝ տեղեկագիր մը պատրաստեց և արտաքին գործոց նախարարութեան մատոյց։

——

Բարէսիի կուսակալութեան կողմէ ներքին գործոց նախարարութեան ուղղեալ տեղեկագիր մը կ'ըսէ թէ, Գաբուտաղի մէջ պատահած երկրաշարժին վրայ Պոլսոյ լրագրաց հրատարակած լուրերը չափազանցեալ են։ Ցիշեալ տեղեկագրին խօսքին նայելով, որ և է վնաս չէ պատահած Պանտրմայի մէջ, այլ միայն Արթաքիի գիւղերուն մէջ քանի մը տուներ փլեր են, բայց ոչ ուրեք մարդկային կենաց կորուստ պատահած է։ 15 օրէ ի վեր երկրաշարժի ցնցումները դադրած լինելով, բնակիչք քաջալերուեր և իրենց աշխատութիւնները վերսկսեր են։

——

Երէկ ծանուցինք թէ Տպագրական տեսչութեան կողմէ նշանակեալ քանի մը պաշտօնատարք՝ տպարաններն և գրավաճառանոցներն այցելելով, քննութիւն մը պիտի ընեն։ Օսմանլեայի տեղեկութեանց նայելով, յիշեալ պաշտօնատարք այս օրերս Բերայի տպարաններն այցելելով՝ խիստ քննութիւն մը կատարեր և բազմաթիւ խռովայոյզ գրքեր գտնելով գրաւեր և տպագրական տեսչութեան յանձներ են։

Նոյն լրագրին խօսքին նայելով, ըստ առաջնոյն հանրային կրթական նախարարութիւնը պիտի քննէ նոր հրատարակուելիք գրոց ձեռագրերը, երբ տպագրական տեսչութիւնն աւարտէ իւր ձեռնարկած քննութիւնը։

——

Վեհ. Սուլթանին բժշկապետ Վսեմ. Մավրոյէնի փաշա անձնական տակաւութեան պատճառաւ ան՝ մ'օրէ ի վեր չկրնար դուրս ելնել իւր բնակարանէն։

——

Գահիրէէն կը գրեն առ Բոլիթիչէ Քորէսբոնտէնց թէ, ինչ որ ալ ըսուի, Մէհտիին բանակը 40,000 մարդէն աւելի մարդ չպարունակեր։ Սուտանի մէջ իսկ Մէհտին զօրաւոր հակառակորդներու կը պատահի, որք են՝ օրինակի աղագաւ՝ Թաքալի թագաւորը, Բապաշիչեռու ցեղին մեծ-Շեյխը, Ապա-էլ-Սոմաթ անուն գերեվաճառն և։ Հետեւապէս խարթումի և Պերպերի ապստամբք գրեթէ չեն կրնար օգնութիւն սպասել Մէհտիէն։ Անգլիական արշաւանքը կրնայ ուրեմն նպաստաւոր պայմաններու ներքև սկսիլ։

——

Սթանտարտ լրագրին հետեւեալը հրատարակած է իւր փարիզեան թղթակցէն առնլով.

«Պ. Ժիւլ Ֆէրի ծանոյց Լոնտոնի Ֆրանսական դեսպան Պ. Վատինկթոնի թէ Ֆրանսա դեսպանախորհրդոյ մասնակցելու պատրաստ էր, որովհետեւ Անգլիոյ և Ֆրանսայի միջև տեղի ունեցած կարծեաց փոխանակութենէն տեսնուած է թէ Անգլիա կը փափաքի անմիջապէս վերջ տալ Եգիպտոսի զինուորական դրաւման, երբ բարեկարգութիւնը վերահաստատուի այդ երկրին մէջ, և թէ միւս կողմէ Եգիպտաբնակ օտար գաղթականութեան իրաւունքներն ու շահերն պատշաճապէս պիտի պաշտպանուին Եւրոպայէն։»

——

Բաղէշի կուսակալը կը հեռագրէ ներքին գործոց նախարարութեան թէ այս տարի ևս մարախ երեւան եկեր է Մշոյ նահանգին մէջ. տեղական իշխանութիւնք միջոցներ ձեռք առեր են այդ աւերիչ միջատը ջնջելու համար և ցարդ յաջողեր են 16,050 հոխա մարախ ջնջել։

——

Պրուսայի կուսակալ Նազիֆ փաշա իւր իրաւասութեան ներքև գտնուած նահանգին մէջ պատրաստ մ'ընելու եւաւ և Տէֆթէրտար Նամըգ էֆէնտին փոխանորդ կարգեց իւր տեղ։

——

Զորս օրէ ի վեր հեռագրական գործակալութիւնք որ և է հեռագիր չեն հաղորդած մայրաքաղաքիս լրագրաց։

——

Հալէպէն կը ծանուցանեն թէ Իսկէնտերունէն մինչև Հալէպ երկաթուղի մը շինելու նպատակաւ ընկերութիւն մը կազմուած է, որ սկսած է հարկ եղած ձեռնարկներն ընել արտօնագիր մ'ստանալու համար կայսերական կառավարութենէն։

——

Գրեթէ երկու ամսէ ի վեր Պայրամ փաշայի և Էյուպի մէջ տեղերը 8–10 մարդէ բաղկացեալ աւազակախումբ մը երեւան ելնելով, գիւղերներն անցորդները կը կողոպտեր և երբեմն ալ սպանութիւն կը գործէր։ Ոստիկանութիւնն իմանալով՝ միջոցներ ձեռք առած էր այս աւազակախմբին հետքը գտնելու համար։ Կը լսենք թէ 10–12 ծպտեալ ոստիկանք երէկ իրիկուն Պայրամ փաշայի կողմն յայտներ են յիշեալ աւազակախմբին անդամոց երեքն գտնել, որք զինու զօրութեամբ բուռն ընդդիմութիւն մ'ընելով, արիւնահեղ կռիւ մը ծագեր է, յորում աւազակաց երկուքն սպաննուեր և մին փախեր է. իսկ ծպտեալ ոստիկանաց չորսն աւելի կամ նուազ ծանր կերպիւ վիրաւորուեր են։ Սպանեալ աւազակները՝ ձիու վրայ կապուած՝ այս առաւօտ ոստիկանութեան դուռը բերուեր են։ Իսկ վիրաւոր ոստիկանք զինուորական հիւանդանոցը տարուեր են։ Սպանեալ երկու աւազակաց միոյն անունն է Սարրաճ Մէհմէտ, և միւսինն Լօմէր։ Կ'ըսուի թէ աւազակախմբին մնացեալ անդամք Ադրիանուպոլսոյ կողմերը փախեր են։

——

Ոստիկանութեան նախարարութիւնն երէկ Ղազի և Վասիլ անուն հռչակաւոր գողերն և քանի մ'ուրիշ չարագործ մարդիկ արտաքսեց մայրաքաղաքէս։

——

Բաղէշէն քանի մը թուրք և Հայ երեւելեաց ստորագրութեամբ թուրքերէն լրագրաց ուղղեալ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ այս օրերս երեք կարեւոր դէպքեր պատահած են յիշեալ նահանգին մէջ. 1. քանի մը տարիներէ ի վեր աւազակութեամբ զբաղող Ֆէրսու աւազակապետին խումբը ձերբակալուեր է. 2. կառավարական պաշտօնեայի մը սպանիչը բռնուեր է, որ երկու տարիէ ի վեր կը փնտրուէր. 3. քանի մ'ուրիշ աւազակներ ալ ձերբակալուեր են, որոց քովէն գողօններ երեւան ելեր են։

Այս իրողութիւն կը հաստատէ թէ, կը յարէ հեռագիրը, տեղական իշխանութիւնք փութով կ'զբաղին ապահովութիւնը տեւական ընել Բաղէշի նահանգին մէջ։

——

Ցունաց պատրիարքարանն ընտրական ժողովոյ գործով կ'զբաղի, որ քանի մը շաբաթէն պիտի գումարի Ցունաց պատրիարքն ընտրելու համար։ Օգտակար կը համարինք մեր ընթերցողաց հաղորդել տեղեկութիւն մը տալ ընտրողական ժողովոյ վրայ, որ կղերին և ազգին ներկայացուցիչներէն կը բաղկանայ։

Ցունաց Պատրիարքարանի Սինոդին անդամներն և մայրաքաղաքս գտնուող մետրապոլիտներն իրաւամբ անդամ են ընտրողական ժողովոյ։ Էրէյլիի արքեպիսկոպոսն, որ ըստ աւանդութեան պատրիարքական գաւազանը պէտք է ներկայէ նորընտիր պատրիարքին, միշտ կը մասնակցի այս ժողովին։ Աշխարհական անդամներն հետեւեալ կերպիւ կը բաղկանան։

1. Մեծ-Լողոթէթն և պատրիարքարանի երկու ուրիշ բարձր պաշտօնատարք. 2. ազգային ժողովոյ անդամք. 3. պետական երեք օրթօտոքս ատիճանաւորք, (ատիճանաւ տվնէն հիները), գնդապետի ատիճան ունեցող երկու օրթոտոքս զինուորականք և երեք քաղաքային պաշտօնատարք. 4. Սամոսի իշխանն, երբ Պոլիս գտնուի. 5. Նշանաւոր գիտնոց մէջէն ընտրեալ երեք գիտնականք. 6. վաճառականաց դասէն հինգ անդամք. 7. սեղանաւոր մը, 8. մայրաքաղաքիս գլխաւոր էսնաֆներէն անուանեալ տասն պատուիրակք, 9. Պոլսոյ և Վոսքորի թեմերէն տասն պատուիրակք, 10. Ամասիոյ, Ադրիանուպոլսոյ, Պոսնիոյ, Պրուսայի, Քաստէմունիի, Կեսարիոյ, Քաղկեդոնի, Քիոսի, Կիրիտի, Պանտրմայի, Տերքոսի, Եփեսոսի, Էրէյլիի, Եանեայի, Միտիլի, Նիկոմիդիոյ, Փիլիպէի, Բեսիտիի, Սելանիկի, Սերէզի, Զմիւռնիոյ, Աքռիքիայի և Տրապիզոնի վիճակներէն 28 պատուիրակք։

Ըստ կանոնագրութեան ։։։ թուոյ էրեսոնէը դէպ Օսմ. դէրեսրէան հոպոպոյ կը վերթէէր։

Ցարենք թէ Դանուբեան երեք իշխանապետութիւնք, Մոլտավիա, Վալաքիա և Սերպիա իրենց Կ. Պոլսոյ գործակատարաց միջոցաւ կը մասնակցէին ընտրութեան։ Թէպէտ և մինչեւ ցարդ Մայր եկեղեցւոյն նկատմամբ կանոնական որ և է փոփոխութիւն չէ մուծուած Սերպիոյ և Ռումանիոյ եկեղեցեաց յարաբերութեանց մէջ, հնարաւոր չթուիր որ Ռումանիոյ և Սերպիոյ ներկայացուցիչք մասնակցին ընտրող. ժողովին, զի յայնժամ բացորոշապէս հակառակ կը լինի կանոնագրին, որ կը պահանջէ որ քուէարկողք Օսմ. հպատակ լինին։

——

Կը հաւատան մեզ թէ, կ'ըսէ Մոնիթէօր Օրիանթալ, Սէլանիկի մէջ ծխախոտի մաքսանենգաց ընկերութիւն մը կազմուած է 4000 ոսկի դրամագլխով։

——

Հոլանտայի դահաժառանգ Օրանժի իշխանը ծանր հիւանդ է և իւր վիճակը մտահոգութիւն կը պատճառէ։

——

Եգիպտոսի նախորդ խեդիվ Իսմայիլ փաշա այս օրերս Փարիզէն Լոնտրա դնացած է։

——

Սերֆիչէի մէջ ժողովրդական ծախիւք իսլամական նոր դպրոց մը շինուեր է, որ կրնայ 300 աշակերտ պարունակել։ Սերֆիչէի կառավարչին մէկ հեռագրին նայելով, նոր դպրոցն հանդիսաւոր կերպիւ բացուեր է վեհ. Սուլթանին ծննդեան տարեդարձին օրը։

——

Ռիւթերի գործակալութիւնն հեռագիր մը հրատարակած է ծանուցանող թէ Բեդրսպուրկի ծածուկ ոստիկանութեան հրամանատար Սուտէյքին գնդապետն ըստանողներէն մին՝ Տէկայէֆ՝ բռնուած է Գերմանիոյ մէջ, ուր կեղծ անուամբ կ'ապրէր։ Կ'ըսուի թէ մարդասպանն անմիջապէս Ռուսիոյ իշխանութեանց պիտի յանձնուի։

——

Բեդրսպուրկէն յունիս 12 թուով կը հեռագրեն. —«Կը կարծուի թէ Զարն իւր միջնորդութիւնը պիտի առաջարկէ Սերպո—Պուլղարական վէճը կարգադրելու համար»։

——

Լոնտրայէն յունիս 12 թուով կը հեռագրեն. —«Պերլինէն եկած վերջին տեղեկութիւնք կը ծանուցանեն թէ Ուիլհելմ կայսրն երեկ երկար խորհրդակցութիւն մ'ունեցած է Պիսմարգ իշխանին հետ։ Ֆերուելի վեհապետը վաղը Լիս պիտի երթայ. յետոյ Դոպլենձ և անտի ալ Կասթէյն, ուր Աւստրիոյ կայսեր հետ պիտի տեսակցի, և օգոստ. 6ին միայն Պերլին պիտի վերադառնայ։

——

Լոնտրա 6 յունիս. — Գահիրէէն ուղղեալ և անգլիական լրագրաց մէջ հրատարակեալ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ աշխարհային պատերազմի մը բոլոր նշանները դադրած են։ Գահիրէի անգլիական իշխանութիւնք որ և է պատրաստութիւն չեն ըներ։ Երիվարաց գնման գործն և ուրիշ նմանօրինակ ձեռնարկութիւնք դադրած են։

——

Հեռագրական գործակալութիւնք միշտ խոր լռութիւն մը կը պահեն Սերպիոյ և Պուլղարիոյ միջև ծագած վերջին միջադէպին վրայ, և ցարդ ոչինչ եկած է աւելցնել այն շահեկանութիւնն, որ այս խնդրոյ կ'ընծայուէր Սոֆիայէն ուղղեալ այն վերջին հեռագրէն ի վեր, որ կը ծանուցանէր թէ Սերպիա ի հարկին ի զէն պիտի հրաւիրէ իւր բանակն։

Օսմ. կառավարութիւնը Սոֆիայի և Պէլկրատի Օսմ. գործակատարաց հրաման ղրկած է, որպէս զի Սերպոյ-Պուլղարական վէճին առիթ եղող պատճառները մանրամասնօրէն տեղեկագրեն առ ինքն։

Բերայի լրագիր մը, արժանահաւատ տեղեկութիւններէ առնլով կը հաւատայ թէ Սերպիոյ և Պուլղարիոյ կառավարութիւնք ընդուներ են Աւստրիոյ և Գերմանիոյ միջնորդութիւնն, ի կարգադրութիւն ծանուցեալ վէճին։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

—o—

ՀՐԱՒԷՐ

ԱՌ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՍ

Ազգային ժողովոյ Դ. նիստը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ ուրբաթ, 8 ցունիս, ի Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցի Ղալաթիոյ։

Ատեանը պիտի բացուի ճիշդ ժամ 7 ին։

Հրաւիրեալ են Ազգային երեսփոխանք իրենց ազգասիրական պարտականութիւնը կատարելու փութալ։

Մնամ աղօթարար
Ի դիմաց Ս. Պատրիարք Հօր
Փոխանորդ Նորին
ԳԵՈՐԳ Ծ. Վ. ԲՈՒՍՃՈՒԴԼԵԱՆ
6 յունիս 1884

ՕՐԱԿԱՐԳ

Տեղեկագիրք Համարակալութեան Դիւանի ի վերայ Ազգային կեդր. ելմտացոյցի։

——

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն Երեսփ. Ժողովոյ վերջին որոշման համեմատ, Քաղաքական Ժողովոյ չորս հրաժարեալ անդամոց նամակ գրեր է, որպէս զի իրենց պաշտօնը տարի մ'եւս շարունակեն ազգասիրաբար։

Կը յուսանք որ հրաժարեալ անդամք կը փութան պատասխանել Երեսփ. Ժողովոյ այս բաղձանաց և Քաղ. Ժողովոյ այս աւուր նստին ներկայ կը գտնուին։

——

Պատրիարքական Գեր. Փոխանորդ Հայրն երէկ յԱզգային Հիւանդանոց երթալով, պատսպարելոց վիճակը քննեց և անոնց թուոյն տեղեկացաւ, և իւր այս քննութեան արդիւնքը տեղեկագրով մը պիտի մատուցանէ առ որ անկ է։

Կը կարծուի թէ այս այցելութեան և քննութեան նպատակն է տնօրինութիւն մ'ընել պատսպարելոց նկատմամբ, որոց թիւն տակաւ առ տակաւ կ'աւելնայ։

——

Քաղաքական ժողովը գրեր է կրօն. ժողովոյ, որպէս զի կանոնագիր մը խմբագրէ սա խնդրոյ վրայ թէ, ննջեցելոյ մը թաղմանէն յետոյ, եթէ բժշկական քննութեան մը համար հարկ լինի դերեզմանէն հանել զայն, կրօնական ի՞նչ ձեւակերպութիւնք պէտք է կատարուին։ Ցիշեալ կանոնագիրը Բ. Դըրան վաւերացման պիտի ներկայացուի։ Այս խնդիր ծագում առած է Տէտէեան էֆէնտիի կնոջ գերեզմանէն հանուելէն, զի այս գործողութեան միջոցին կառավարական պաշտօնեայք չեն սպասեր Պատրիարքարանի ներկայացուցչին գալստեան։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

—o—

ԷՔԹՈՐ ՄԱԼՈՅ

ԸՆՏԱՆԵԶՈՒՐԿ

ՎԷՊ ՍՐՏԱԳՐԱՒ ԵՒ ՀՐԱՒԱՆԴԻՋ

ՊՕԱԿԵԱԼ Ի ՀԵՏԱՐԱՆԷ ՖՐԱՆՍԱԶԻ

Թարգմանութիւն Կ. Ս. ԻՒԹԻՒՃԵԱՆԻ

ՀԱՏՈՐ Ա.

Կը գտնուի Մասիսի գրասենեակն եւ ամեն հայ գրավաճառաց քով. եւս եւ Պահճէ գաբու Ղրավաճառ Պողոս եւ Յակոբ աղաներուն խանութները. գին 7 1/2 ղրուշ։

Նոյն տեղերը կը վաճառուին նաեւ.

Սկզբունք Քաղաքական Տնտեսութեան	ղրշ 6
Կարծիք Մարդոյ Երջանկութեան, 2 հատ.	12
Ամանորեայ Փարէզ	6
Մարէզներ	7 1/2
Ցերէրէ է Լոսին	7 1/2

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԴԿԱՅԻՆ ՊԱՏՈՒԱՍՏՄԱՆ

Հեղինակ

ՏՈՒԹ. Տ. Ս. ՓԷՇՏԻՄԱԼՃԵԱՆ

Բազմահմուտ Տոքթորը մարդկային պատուաստման և ծաղկի հիւանդութեան վրայ կը խօսի իւր այս երկասիրութեան մէջ, որ մաքուր թղթի վրայ տպագրուած և բազմաթիւ լուսանկար և փորագրեալ պատկերներով զարդարուած է։ Այս գեղեցիկ մատեանն, որոյ գինը 35 ղրուշ է, կը վաճառուի Պոլիս, Գաֆֆաթեան գրատունը, Ղալաթիա, Յակոբ Արշակ էֆէնտիի թղթավաճառանոցն, և Բերա, Լոբէնց և Փէյլ գրատունը։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀԱՊԷՇԱՍՏԱՆ ԵՒ ԱՆԳԼԻԱ

Հապէշաց Յովհաննէս թագաւորին քով Անգլիացի Հուէթ ծովապետին կատարած պաշտօնն ալ և ալ հակասական զրոյցներու առարկայ եղած է։ Եթէ անգլիական լրագրաց պէտք է հաւատ ընծայել, ծովապետը կատարելապէս յաջողած է իւր պաշտօնին մէջ, և Հապէշաստանի գործակցութիւնը ձեռք բերած, անշուշտ ինչ ինչ կարեւոր զիջումներ ընելով Յովհաննէս թագաւորին։ Իսկ Գահիրէ հրատարակեալ Ֆրանսերէն Պոսֆոր Էժիբսիէն լրագրին խօսքին նայելով, Հուէթ ծովապետին պաշտօնը կատարելապէս ի դերեւ ելեր է։ Յովհաննէս թագաւորն ոչ միայն չէ ուզած զօրք զրկել կապոյտ Նեղոսի եզիպտացի պահապան զօրաց օգնութեան, այլ և բացորոշապէս յայտարարեր է թէ թոյլ չպիտի տայ որ անգլիական բանակ մ'իւր հողէն անցնի խարթում երթալու համար։

Կորտոն զօրավարին վրայ միշտ լուր չկայ։ Արտաքին գործոց նախարարութեան խորհրդական Լորտ Ֆիձ-Մորիս երեսփ. ժողովոյ յունիս 9ի նստին մէջ յայտարարեց թէ Անգլիական կառավարութիւնն հեռագիր մը ղրկեր է Կորտոն զօրավարին, արտօնող որպէս զի խարթում մէն որ և է ճանրով մեկնելու համար հարկ տեսած միջոցները ձեռք առնու։ Սակայն Տէյլի Թէլէկրաֆ լրագիրը տարօրինակ յատակագծի մը վրայ կը խօսի, իբր թէ Կորտոն զօրավարը, խարթումէն դուրս ելնելէ յետոյ, Պահր-էլ-Ղազէլ պիտի երթայ եղեր Լիւբիթօն պէյի հետ միանալու համար, և անդ Սիթէնլի և իւր մարդոց գալստեան պիտի սպասէ եղեր և անոնց հետ միանալով Սուտան պիտի վերադառնայ և Սուտ մարգարէին ձեռքէն պիտի առնու գրաւեալ երկիրներն։ Եթէ պէտք է հաւատալ պահպանողական թերթին տեղեկութեանց, Կորտոն զօրավարը նոյնպէս կը խորհի եղեր Ֆրանսական կառավարութեան աջակցութիւնը խնդրել Սուտանի ապստամբաց հետ կռուելու համար։ Սակայն հետաքրքրական է գիտնալ թէ Տէյլի-Թէլէկրաֆ որ ճանրով առած է այս տեղեկութիւնները Կորտոն փաշայի գաղափարաց վրայ, երբ Լորտ Ֆիձ-Մորիս, երեսփ. ժողովոյ մէջ, կը խոստովանի թէ չգիտեր որ Անգլ. կառավարութեան պաշտօնադիրները կրնան հանիլ ի թարթում։

Նախկին հռչակաւոր գերեվաճառ Զէպէհր փաշա մայիս 30 թուով յիշատակագիր մը մատուցած է Անգլիական կառավարութեան, յորում հետաքրքրաշարժ առաջարկներ կ'ընէ։ Կը խոստանայ հինգ շաբաթէն ձեռք բերել ապստամբ ցեղերու գրաւոր հպատակութիւնը, կորտոն փաշան ոչի առողջ վերադարձնել, գերեվաճառը դադրեցնել, Սուտանի մէջ առեւտրական և կրօնական ազատութիւնն անվթար պահել։ Այս ամեն ծառայութեանց փոխարէն Սուտանի վրայ ժառանգական փոխարքայութիւն կը պահանջէ ընդ գերիշխանութեամբ Թուրքիոյ, բայց առանց հարկ վճարելու։ Սակայն կ'երեւի թէ Զէպէհր փաշա միայն մոռցած է ըսել թէ ի՞նչ եղանակաւ կը խորհէր յաջողիլ սուտ մարգարէին հավատոնքներն ի հնազանդութիւն բերելու։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ԳԱՐԱՏԱՂ

Վիէննայի Բոլիթիչէ Քորէսբոնտէնձ լրագրին Պոլսոյ թղթակիցը յունիս 7 թուով հետեւեալը կը գրէ իւր թերթին.

«Թուրքօ-Գարատաղի սահմանագծելոյ խնդրոյն վրայ խորհրդակցութիւնք տակաւին չեն աւարտած։ Նախարարաց խորհրդոյ կողմէ առ կայսերական պալատն ուղղեալ ծրագիրը, ժամանակէ մը յետոյ, նորէն նախարարաց խորհրդոյ զրկուեցաւ, որ սպարապետութեան յանձնեց զայն։

«Պոյանա գետին ընդլայնման ծրագիրն հանրօգուտ չինութեանց նախարարութեան յանձնուեցաւ և արտաքին գործոց նախարարը խոստացաւ նախարարաց խորհրդին ներկայել զայն։

«Գ. Դրան և Գարատաղի Նիքիթա իշխանին միջև յարաբերութիւնք օր քան զօր աւելի մտերմական կը լինին։ Վեհ. Սուլթանն ականաւոր գեղեցիկ սուր մը և ճարտարաբուեստ երկու բէյլոլիք ընծայ զրկեց Նիքիթա իշխանին։ Այս ընծայները Վեհ. Սուլթանին թիկնապահ Իսմայիլ պէյի ձեռամբ յանձնուեցան Նիքիթա իշխանին, որ ընդունեց զանոնք և սուրը մէջքը կապելէ յետոյ, ի ներկայութեան բազմաթիւ անձանց իւր շնորհակալութիւնները յայտնեց, ինչպէս նաև այն հաճոյքը, զոր կ'զգար Ն. Կ. Վեհափառութեան պատուասիրական շնորհաց առարկայ տեսնելով ինքզինք։ Իսմայիլ պէյ անցեալ շաբթու աստ վերադարձաւ։

«Կայսերական պալատան մէջ խնդիր կայ բարեկամութեան նոր նշան մը տալու Նիքիթա իշխանին։ Կ'ըսուի թէ Վեհ. Սուլթանը՝ Պոլսոյ Գարատաղի գործակատար Պ. Վուքովիչն իւր քով կանչել տալով՝ մասնաւոր տեսակցութեան մը մէջ հարցուցեր է թէ իշխանն ո՞ր ծովեզերեայ ապարանն ընտրած էր Կ. Պոլիս գտնուած ժամանակ։ Գործակատարը պատասխաներ է թէ իւր իշխանը միշտ երջանկութեամբ կ'ընդունի ինչ որ Վեհ. Սուլթանը բարեհաճի ընծայել իրեն։»

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Պերլին 9 յունիս.— Գերմանական խորհրդարանի պալատան հիմնարկութեան արարողութիւնը կիրակի օրը կատարուեցաւ հիմնագրոյն կատարելապէս համաձայն։ Նախարարապետին կողմէ յանուն կայսեր կարդացուած պաշտօնագիրը կը ծանուցանէ թէ միացեալ գերմանական ժողովրդոց դինուորական փառաւոր յաջողութիւնները անակնկալ մեծութիւն մը տուած են Գերմանական կայսրութեան, և ժողովրդեան եռանդն ու դաշնակից կառավարութեանց փոխադարձ վստահութիւնն ոյժ տուած է Գերմանիոյ ինքնին պաշտպանելու իւր սահմանադրութիւնն և զարգացումն, ինչպէս նաև իւր բարօրութեան վրայ անձամբ հրակելու։

«Այս պաշտպանութիւնն և այս բարօրութիւնը, կը յարէ կայսրը, պիտի ապահովին այն աշխատութեամբք, որք պիտի կատարուին այս շէնքին մէջ, որոյ առաջին քարը կը դնենք այսօր։ Մեք կրնանք շնորհակալ լինել Աստուծոյ, նկատելով ինչ որ եղած է ցարդ շնորհիւ դաշնակից կառավարութեանց և Գերմանական խորհրդարանին միացեալ յանից, և կրնանք յուսալ թէ հանրային աշխատութիւնն այսուհետև եւս հաւանութեամբ պիտի կատարուի և յաջողութեամբ պսակի։

«Այս աշխատութիւն պիտի նուիրուի բարեկարգութեան, ազատութեան, արդարութեան, և ազգին ամեն դասուց համար հաւասար սիրով մը պիտի ներշնչուի։

«Ցաւոտ երկինք որ խաղաղութիւնն ի ներքուստ և յարտաքուստ պաշտպանէ այս շէնքին չինութիւնն. իցէ՞ թէ յաւէտ խորհրդաւոր նշանը լինի այն անլուծելի կապերուն, որք փառահեղ աւուրց մէջ բոլոր գերմանական երկիրներն ու ժողովուրդներն իրարու հետ միացուցին Գերմանական կայսրութիւնը կազմելու համար։»

Դաշնակցական խորհրդոյ մէջ Պավիէրայի լիազօր ներկայացուցիչը՝ շաղախով լի ծեփիչը կայսեր մատուցանելով՝ դաշնակցական խորհրդոյ երախտագիտական զգացմանց թարգման եղաւ և մաղթեց որ կայսրն ողջ առողջ կարենայ ներկայ գտնուիլ շէնքին աւարտման։

«Իցէ՞ թէ, յարեց Պավիէրայի լիազօր ներկայացուցիչը, կառավարութեանց և ազգին ներկայացուցչաց համահաւասար աշխատութիւնը կարենայ նպաստել հայրենեաց բարգաւաճման։»

Գերմանական խորհրդարանի նախագահն ալ՝ մուրճը կայսեր մատուցանելով՝ կարճ քանախօսութիւն մ'ըրաւ, յորում բարեմաղթութիւններ կ'ընէր շէնքին յաջողապէս կառուցմանն համար։ Այս բանախօսութիւն հետեւեալ բառերով վերջացաւ.

«Իցէ՞ թէ Աստուծոյ օրհնութիւնն, որ տեսանելի կերպիւ առաջնորդեց Ձեր վեհափառութեան քայլերուն, պաշտպանէ նաև այս շէնքն, որպէս զի ամեն ինչ յաջողի և մեք կարենանք միշտ աղաղակել. — կեցցէ՞ կայսր, կեցցէ՞ կայսրութիւն։»

ԿԱՆՍԳԲ ՑԱՆԳԼԻԱ

—o—

(Շարունակութիւն տես թիւ 3688)

Պարոնուհի Պունսըն իւր (Ա. լիսին) կերպարանացումը կը նկարագրէ այս հանգիսից միոյն մէջ, որ տեղի ունեցած էր Թագուհւոյն հարսանեաց տարեդարձին օրն յամին 1854։ Այս ներկայացում Զորս եղանակաց տախտակ մ'էր, զոր մանկիկներն ուսումնասիրած ու պատրաստած էին։ «Նախ երեւցաւ Ալիսն իբր Դարդ, ծաղիկներ սփռելով, և տաղեր կրկնելով. այս տաղերը բանաստեղծ Թոմսընի «Եղանակներ»ին առնուած էին։ Նա շնորհալի եղանակաւ կը շարժէր, և յստակ ու հաճոյ կերպով կը խօսէր հանդերձ ամենապատուական ներդաշնակութեամբ և նման թագուհւոյն անոյշ և թափանցիկ ձայնի ոլորակով»։ Նա ծծած էր իւր հօր սէրն վասն գեղարուեստից և նորա հետ կը մասնակցէր երաժշտութեան ուսման և կիրառութեան։ Իրենց Հայլէնտի տան մէջ (Յսկովտիա) պզտիկներուն թոյլ տրուած էր, և արդարեւ կը քաջալերուէին, ամենախոնարհ խղճկներն այցելել, և այս եղանակաւ իշխանուհի Ալիսն ստացաւ ազգատաց հետ այն համակրութիւնն, որ իւր կենաց յետագայ տարիներուն մէջ շատ մը յոյժ բարենպատակ հաստատութեանց հիմնարկութեան ձեռնարկելու առաջնորդեց զինք։ Իւր մանկութիւնը և մանկամարդութիւնը խիստ երջանիկ ժամանակ մ'էր, և գրելով 1869ին կ'ըսէր թէ միշտ այն տեղին կը վերադառնար իւր իւր կենաց ամենաերջանիկ ժամն։

Երբ Արքունի իշխանուհին (սա է տիտղոս երիցագոյն արքայական օրիորդաց) ամուսնացաւ, իշխանուհի Ալիսն բնականապէս իւր մեծ քրոջ տեղն անցաւ և Թագուհին իւր նկատմամբ գրելով կ'ըսէ. «Նա խիստ բարի, խոհական և հաճոյասիրտ է և ինձ իրական մխիթարութիւն մը։ Զպիտի թողում որ նա ամուսնանայ ցորչափ որ կարենամ արդարացի կերպով իրեն յետաձգել տալ իւր պսակումն»։ Շատ չանցած նշանուեցաւ։ 1860ի յունիսին մէջ, երբ իշխանուհին իւր տան և ուրթարիքը նոր մտած էր, Հէսի Լուի իշխանն իւր եղբօր և ուրիշ արքունի հիւրոց հետ՝ Ուինտզորի դղեակն էին Ասքօթի ձիարշաւին ներկայ գտնուելու համար, և երբ սոքա իրենց երկիրն վերադարձան, Իշխան կցորդն Պարոն Սթօգմարին ասաց թէ, իշխան Լուին և իշխանուհի Ալիսն յայտնապէս մէկզմէկու հետ բարեկամութիւն մը գոյացուցած էին որ կրնար բանի մը յանգիլ։ Ուրիշ հաղորդակցութիւնք եւս տեղի ունեցան և Նոյեմբեր ամսուն մէջ երիտասարդ իշխանը ի Ուինտզոր դղեակն յայցի եկաւ։ Նոյն ամսուն 30ին Թագուհին իւր օրագրութեան մէջ կը գրէ....

«Ցետ ճաշու, երբ այր ազնուականաց (ՅԷՆԹԼՄԷՆ) հետ կը խօսէի, տեսայ որ Ալիսն և Լուին վառարանի առջեւ սովորականէն աւելի սրտառուչ կերպով կը խօսակցէին, և երբ միւս խուցը երթալու համար կ'անցնէի, երկուքն ալ առ իս յառաջ եկան և Ալիսն մեծ յուզմամբ ըսաւ թէ, նա՝ իրեն ամուսնութիւն առաջարկած էր և իմ օրհնութիւնս կը մաղթեր. միայն իւր ձեռքը կարողացայ սեղմել և ըսել «անշուշտ» և յաւելուլ թէ հուսկ յետոյ զինքը ի մեր խուց կը տեսնեմք։ Ալիսն մեր խուցը եկաւ... յուզեալ, սակայն հանդարտ... Ալբերթն իւր սենեակն կանչել տրուաւ Լուին։ Նախ ինքն ներս գնաց և յետոյ զիս և Ալիսն կանչեց... Լուին եռանդուն և ազնիւ սրտի տէր է, մեր սիրելի Ալիսն համբուրեցինք ու զինքը անոր շատ մը գովեցինք։ Նա (Լուին) ձեռքս սեղմելով համբուրեց և ես ալ զինքը գրկեցի։ Ցետ փոքր ինչ խօսակցութեան զատուեցանք։ Ամենագորովալից վայրկեան մը և ինձ համար ամենանուէր»։

Ընտանեկան մեծ վիշտեր ատեն մը վրայ գալով, այս յանձնառութիւնը երկարատեւ եղաւ։ Քէնդի Դքսուհին (որ էր Թագուհւոյն մայրը) յաջորդ մարտի 16ին մեռաւ։ Մայլսին իշխան Լուին այցի համար Անգլիա եկաւ և վարդատենդէ բռնուելով հիւանդ պառկեցաւ, իշխան Լէօրօլտն ալ անկէ առնելով՝ ծանր հիւանդութիւն մ'ունեցաւ։ Դեկտեմբերի մէջ վրայ հասաւ իշխան կցորդին հիւանդութիւնն ու մահն, որ խնդագին պայծառ աղջիկը բազմահոգ կնոջ փոխեց։ Բովանդակ աշխարհ գիտէ իւր տոկուն հիւանդապահութիւնն և իւր թագուհւոյն ազդու ձեռնտուութիւնը իւր անպատմելի կորստեան նախազգոյնցման ատենը։ Առաջին անգամ լինելով Անգլիոյ հասարակութիւնն սկսաւ խանալ թէ իշխանուհի Ալիսն ի՞նչ էր։ Նա կանգնեցաւ ի միջոյ տրտմագին թագուհւոյ և արտաքին աշխարհի։ Նոքաւորաց կողմանէ և գերդաստանէն եկող ամեն հաղորդակցութիւնք իւր ձեռամբ կը ներկայացուէին Թագուհւոյն։ Գերդաստանական հոգերուն բոլոր բեռն յօժարութեամբ իւր ուսոց վրայ առաւ։ Պատրնի մեծ դքսուհին կ'ըսէ թէ՝ «այն ատենուան մտերմական հաղորդակցութիւնն էր ընդ տրտում թագուհւոյ, որ իշխանուհի Ալիսն կարողացուց ստանալ քաղաքական գործոց մէջ այն սայրատուր հետաքրքրութիւնը և իմացողութիւնը, որով յետ այնորիկ նա ա՛ինչափ ականաւոր եղաւ»։ Այնատենին յիշատակն իւր կենաց մէջ երբէք չկորսնցուց։ Եւ զայս շարունակ կը տեսնեմք իւր նամակաց մէջ։ Իւր հօր սկզբունքներովն տոգորեալ էր, և չանաց իւր հօր օրինակին հետեւիլ ու այնպէս իւր յիշատակը պատուել։ Իւր հարանիքն տեղի ունեցաւ 1862ի յուլիս 9ին, և այն օրուան երեկոյին Թագուհւոյն այսպէս գրեց։

«Արքունի նաւակ
Յուլիս 9

Սիրեցեալ մայրիկ.

«Նաւէս դուրս գալէ առաջ պարտիմ մի քանի տող գրել քեզ մի անգամ եւս ողջ լեր ըսելու, և քեզի դարձեալ իմ կրկնակի շնորհակալութիւններս յայտնելու այն ամեն բարեաց համար, զորս մեզ ցոյց տուիր։

«Սիրաս շատ յուզեալ էր երբ քեզի և ի տան մերում գտնուող մանկանց միաս բարեաւ ըսի։ Բառ մ'արտասանելու քաջութիւնը չունեցայ, բայց քու սիրապատար սիրտդ կ'իմանայ ի՞նչ որ զգացի։

Յուլիս 20ին իւր Ցարսկոյսատի նոր բնակավայրէն կը գրէ.

«Հազար շնորհակալութիւն քու քաղցրիկ ու երկար 18ը թուականաւ գրած նամակի՛դ համար, զոր այժմ իսկ ընդունեցի։ Ո՞րպէս լաւ կը հասկնամ քու զգացմունքդ։ Ես ինքն այնչափ տխուր էի երեկ այնչափ բուռն անձկութիւն մ'ունեցայ իմ սիրեցեալ հօր մէկ նայուածքին և մէկ խօսքինհամար.— Ալ ես չը կրցայ հանդուրժել. սակայն որպէս աւելի վատթար է քեզ համար, գիտես սակայն սիրելի մայրիկ, նա քու վրադ կը հսկէ և քեզ կ'սպասէ։ Ապառնիին միտքը ամենուս համար մի միակ կէտն է պայծառութեան և քաջալերութեան։ «Ըստ սերմանէ արտասեաւ, հնձեսցէ ուրախութեամբ» և հանդերձելոյն մէջ քուկդ պիտի լինի մեծ երջանկութիւնն ալ, սիրելի մայրիկ, եթէ աղրունակես, քեզ հետեւելու այն պայծառ օրինակին...

«Ընդհանրապէս ժամ եօթն քառորդ անցած անկողինէն կ'ելնենք. եօթնին սուրճ կ'առնենք։ Ցետոյ կա՛մ դուրս կ'երթամք կա՛մ ի ընտակարան կը մնամք, և մինչև ժամ 12ին կը գրեմ և ընթերցս կը կարդամ։

«Ժամը մէկին նախաճաշիկէն կը դառնամք և ընդհանրապէս ի միասին կը կարդամք։ Դեռ բազում անձինք պարտիմ ընդունիլ և նոքա ժամը երկուքին կուգան։

«Ժամը 4ին է ճաշն և հինգ ու տեղէ օժտուիլ անձէ մը, զոր հազիւ կը ճանչէ. սոյն դժուար կացութիւնն ի՞նչպէս կրնանք լուծել։

— Խորհուրդ կուտամ քեզ որ աւելի առատ ատակ շահելու դիւրութիւններ ընձեռես Պ. Սավինիէնի. հարկաւ շատ դիւրաւ կրնաս փարիզի մէջ շահաւէտ պաշտօն մը գտնել անոր. հիմա ի՞նչ գործ ունի։

— Նշանածն ըսաւ ինձ որ վաճառականի քով պաշտօնեայ էր, բայց այնքան յանկարծակի բաժնուեցաւ ինձմէ, որ չկրցաւ աւելի մանրամասն տեղեկութիւններ տալ։

— Եւ կիրակի՞ պիտի տեսնես նորատի աղջիկն։

— Այո՛, կէս օրին, իւր տունը. Պրէվան եւս հոն պիտի լինի, և դու ալ մէկտեղ պիտի գաս։

— Ցօժարակամ. միայն թէ ի՞նչ մեկնութիւն պիտի տաս այն հոգածութեան, զոր իւր վրայ կը տածես։

— Առ այժմ չեմ գիտեր. հարկաւ մինչեւ կիրակի թէ՛ ճշմարտանման պատմութիւն մը կը հնարեմ, և թէ՛ շահաւէտ գործ մը կը գտնեմ անոր առաջարկելու համար. հիմակու հիմա պիտի...

Ի՞նչ է այն, հարցուց Մարսէլ սենեկապան սպասաւորի մը, որ արծաթեայ ափսէի մը վրայ այցաքարտ մը կը բերէր։

— Այն անձն, որ պարոնէն տեսակցութիւն կը խնդրէ, յանձնարարեց ինձ պարոնին ըսելու թէ այն տեսչութեան կողմէ կուգար, որմէ պարոնը տեղեկութիւններ խնդրած էր, ըսաւ սոյն սպասաւորն, որոյ թէ՛ լեզուն և թէ՛ շարժումներն հաւասարապէս վայելուչ էին։

— Լա՛ւ, հոս առաջնորդէ զայն։

— Թշուառականն յաջողեցաւ տաս երեք բառի մէջ երեք անգամ իւր յաւիտենական «պարոն»ը մըտցընել, մրմնջեց Ցօմինիգ, երբ սպասաւորն անհետացաւ. եթէ թոյլ տաս, կամաց կամաց Պ. կոմս կամ Պ. մարդիզ պիտի անուանէ զքեզ, միայն թէ...

— Ոստիկանապետին կողմանէ զրկուած գործակալ մ'է, ընդմիջեց Գալիֆորնիացին. անտարակոյս նոր տեղեկութիւններ պիտի ստանանք, ես ալ պարապ էր բնաւ և ո՛չ Ցօմինիգը։

Իրաւ է թէ Ցօմինիգ աւելի ոսկեխոյզի կը նմանէր քան թէ միլիոնատէրի։

— Պ. Գարատաղ տը Գոլորատոյի՞ հետ է որ պատիւ ունիմ խօսելու, հարցուց այցելուն։

Ինչպէս իւր դէմքն յատկանիշ, նոյնպէս ձայնը չեղանակ չունէր. անշուշտ մի և նոյն ձայնով պիտի ծանուցաներ ամբաստանելոյ մը թէ՛ իւր արձակումն և թէ՛ իւր դատապարտութիւնն, և անշուշտ, առանց իւր ձայնը դողդոջելու կամ ոգեւորելու, Բօգէթի սգաստեսիլ խցիկին մէջ պառկող դժբաղդի մը պիտի ըսէր. «Հանրապետութեան նախագահը մահուան պատժոյ թելադրեցումը մերժեց քեզ. օ՛ն, ելլ, աւասիկ վայրկեանն հասաւ»։

— Այո՛, պատասխանեց Մարսէլ աթոռ մը ցոյց տալով նմա։

Այցելուն համարձակօրէն նստաւ, և սապէս խօսքի սկսաւ.

— Երբ դուք ոստիկանութեան տեսչութեան ներկայացած էք, ես փարիզէ բացակայ էի. շաբաթէ մ'էի վեր միայն վերադարձած եմ. իմ պարագլուխներս ուղեցին ինձ յանձնել այն խուզարկութիւններն՝ որք, ասկից երկու ամիս առաջ, ձեր խնդրանաց վրայ, արտօնուեցան, բայց ես բացակայ լինելուս չկրցի աւելի շուտ անոնց ձեռնարկել։

— Կը հասկնամ, ըսաւ Գալիֆորնիացին, և խիստ շնորհապարտ եմ ձեր տեսչութեան, որ բարեհաճած է օժանդակել ինձ. բայց ներեցեք որ նախ հարցնեմ ձեզ թէ կրցա՞ծ էք տեղեկութիւններ քաղել այն անձերէ մէկ քանիին վրայ, որոց մասին ունեցած հետաքրքրութեանս գոհացում տալու համար դիմած եմ ձեզ։

— Ա՛յո՛, պարոն, և եկած եմ զանոնք ձեզ հաղորդելու, ըսաւ Պ. Շամպրա շնորհալից կերպով։

— Ուրեմն կրնա՞ք ըսել ինձ թէ ինչ եղած է այն սնանկացեալ սեղանաւորն...

(Շարունակելի)

ԹԵՐԹՕՆ ՄԱԱՒՍԻ

(20)

ՖՕՐԹԻՆԷ ՏԻԻ ՊՈՒԱԿՕՊԷ

—o—

ԳԱՂՏՆԻՔ ՆՈՐ ՓԱՐԻԶԻ

—=—

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

—

ՍԱՏԱՆԱՑԻՆ ՀԱՆՐԱԿԱՌՔԸ

Թ.

են, և թէ ամեն բանէ առաջ պէտք է թշուառութեան ճիրաններէն կորզել զանոնք։

— Լա՛ւ, բայց ի՞նչ հարկ մոգական ցուպի հարուածով մը հարստացնել զանոնք. ապահովի կրնա՞ս լինիլ որ ճոխութիւնը նոցա սիրտը չեղծանէ։

— Այո՛, դուցէ վտանգաւոր է այդ։

— Եւ ո՞վ կրնայ ելաշխատիլ քեզ թէ այդ երիտասարդը պիտի ընդունի հարստութիւն մը, զոր իւր ճակտին քրտինքով չէ շահած։ Եթէ ես լինէի իւր տեղ, չպիտի ընդունէի։

— Իրաւունք ունիս. Միլէլ Պրէվանի որդին օտարականէ մ'ստակ չկրնար ընդունիլ, այո՛, օտարականէ մը, որովհետեւ օտարական մը միայն պիտի լինիմ իրեն համար։

— Իրմէ պիտի ծածկե՞ս ուրեմն...

— Ճշմարիտ անո՞ւնս, անշո՛ւշտ. ապագային մէջ պիտի գիտնայ զայն. ցորչափ պարտականութիւնս լցուցած չլինիմ՝, ցորչափ հաշիւս կարգադրած չլինիմ այն թշուառականներու հետ, զորս պատժել եկած եմ՝, ամեն ոք զիս կարծելու է Պ. Ճօն Գարատաղ տը Գոլորատս, քաղաքացի Միացեալ-Նահանգաց։

— Որով երկու երիտասարդներն օժանելու դիտաւորութիւնդ անգործադրելի կը լինի։

— Իրաւ է, զի կարելի չէ, վայելուչ չէ որ Սէսիլ

— Գործակա՞լ մը, ... այդ բառը լրտեսի հոմանիշ է, մրմռաց արջու որսորդը տհաճութեան շարժումով մը։

— Ի՞նչ փոյթ, եթէ փնտռած անձերս գտնելու միջոցն ընձեռէ ինձ. բայց ասա՛, իւր այցաքարտին վրայ պաշտօն նշանակուած չէ. տե՛ս, մի միայն «Գ. Շամպրա». սոյն մարդը կարծես թէ թերեւս։

— Ինչ որ ալ լինի, ես աւասիկ կը հեռանամ։

— Ո՛չ, կ'ուզեմ որ մեր տեսակցութեան ներկայ գտնուիս, ինչու որ վերջը քեզ հետ խորհրդակցելու պէտք պիտի ունենամ, և...

Մարսէլ, այցելուին երեւիլը տեսնելով, լռեց։

Միջահասակ և անորոշ տարիքով անձ մ'էր. այսու հանդերձ աւելի երկայնահասակ, և երիտասարդ կ'երեւէր. գորշագոյն վերարկու մը կը կրէր, որոյ տակէն սեւ լոդիկ մ'և ճերմակ բաճկոն մը կը տեսնուէին, նաեւ այծենիէ ձեռնոցներ դրած, և փայլուն կիսակօշիկներ հագած էր. կանոնաւոր դէմքն, որ խնամօք ածիլուած էր, այտայատութիւն մը չունէր բնաւ. եթէ երբէք անցագիր մ'առած էր, այդ անցագրին վրայ, սոյն անչան դէմքին իւրաքանչիւր մասերուն դէմ «ովերլայն» բառը գրուած լինելու էր անշուշտ, և «մասնաւոր նշան» մ'երբէք նշանակուած չլինելու էր։

Սակայն կապոյտ ակնոց դրած էր, թերեւս անոր համար որ իւր աչքն արտայայտութիւն մ'ունէին։

Սոյն անձն, որ բարձր պաշտօնէի մը կերպարանքն և շարժումն ունէր, թեթեւակի ներս մտաւ պարտիզէն դռնէն, կամ աւելի ճիշդն ըսելով, ջերոցին դռնէն, որովհետեւ այն պատշգամն, ուր երկու բարեկամք կեցած էին, ապակիներով ծածկուած և հազուագիւտ ծաղիկներով զարդարուած էր. հմարձակ դէմքով բարեւեց, և առանց վարանման խօսքը տանուտիրոջ ուղղեց, թէեւ ո՛չ զայն տեսած էր բնաւ և ո՛չ Ցօմինիգը։

Իրաւ է թէ Ցօմինիգ աւելի ոսկեխոյզի կը նմանէր քան թէ միլիոնատէրի։

— Պ. Գարատաղ տը Գոլորատոյի՞ հետ է որ պատիւ ունիմ խօսելու, հարցուց այցելուն։

Ինչպէս իւր դէմքն յատկանիշ, նոյնպէս ձայնը չեղանակ չունէր. անշուշտ մի և նոյն ձայնով պիտի ծանուցաներ ամբաստանելոյ մը թէ՛ իւր արձակումն և թէ՛ իւր դատապարտութիւնն, և անշուշտ, առանց իւր ձայնը դողդոջելու կամ ոգեւորելու, Բօգէթի սգաստեսիլ խցիկին մէջ պառկող դժբաղդի մը պիտի ըսէր. «Հանրապետութեան նախագահը մահուան պատժոյ թելադրեցումը մերժեց քեզ. օ՛ն, ելլ, աւասիկ վայրկեանն հասաւ»։

— Այո՛, պատասխանեց Մարսէլ աթոռ մը ցոյց տալով նմա։

Այցելուն համարձակօրէն նստաւ, և սապէս խօսքի սկսաւ.

— Երբ դուք ոստիկանութեան տեսչութեան ներկայացած էք, ես փարիզէ բացակայ էի. շաբաթէ մ'էի վեր միայն վերադարձած եմ. իմ պարագլուխներս ուղեցին ինձ յանձնել այն խուզարկութիւններն՝ որք, ասկից երկու ամիս առաջ, ձեր խնդրանաց վրայ, արտօնուեցան, բայց ես բացակայ լինելուս չկրցի աւելի շուտ անոնց ձեռնարկել։

— Կը հասկնամ, ըսաւ Գալիֆորնիացին, և խիստ շնորհապարտ եմ ձեր տեսչութեան, որ բարեհաճած է օժանդակել ինձ. բայց ներեցեք որ նախ հարցնեմ ձեզ թէ կրցա՞ծ էք տեղեկութիւններ քաղել այն անձերէ մէկ քանիին վրայ, որոց մասին ունեցած հետաքրքրութեանս գոհացում տալու համար դիմած եմ ձեզ։

— Ա՛յո՛, պարոն, և եկած եմ զանոնք ձեզ հաղորդելու, ըսաւ Պ. Շամպրա շնորհալից կերպով։

— Ուրեմն կրնա՞ք ըսել ինձ թէ ինչ եղած է այն սնանկացեալ սեղանաւորն...

(Շարունակելի)

կէսին ընդհանրապէս հոս կը վերադառնամք և մինչև ժամը վեցը կամ եօթն զմեզ կ'զբաղեցնեմք, յետոյ տեղ կ'երթամք կառքով թէյ առնելու, կը քայլեմք անդին ասդին և ժամը տասնին ու տասնուկէսին միջոցները ետ կուգամք։ Մեր ժամանակը չեմք կորսնցուներ և քեզ կը հաւաստեմ թէ այս պահուս Լուին շատ մը կատարելիք ունի»։

Իւր երջանիկ ամուսնական կեանց այս առաջին տարւոյ նամակներուն բոլորն ալ այս եղանակաւ գրուած են։ Այս գրութիւնք կը խօսին իւր առ իւր այրն ունեցած սիրոյ և ակնածութեան վրայ և այն «օրհնեալ խաղաղութեան» վրայ որ կը վայելէր իւր քովը գտնուելով և լինելով իւր կին. և մի այցի վրայ ի Գոպուրկ «կրնաս երեւակայել ինչ զգացումներով և միասին կանոնիկոս Քինկլիի Ուէստուարտօ, և Հայբէշիա մատենները կարդալու վրայ» եւալն։ Տարւոյն վերջը Անգլիա յայց եկան և 1863 ապրիլի 5ին Ուինզոր դղեակը մի դուստր ծնաւ Հէսի իշխանուհի Վիկտորիա, որ վերջին օրերս Պաթենպերկի Լուի իշխանին հետ պսակուեցաւ։ Մայիսին առ թագուհին գրելով կը յիշեցնէ թէ իրենց ամուսնական կեանց 10 ամիսէն 5ը իւր յարկին տակ անցուցած են, և գրեթէ ամեն նամակ «մանկիկ»ին լուրերը կուտայ։ Իւր նամակաց միոյն մէջ իշխանուհին իւր մօր կ'ըսէ. «Ստիպ կը կարծեմ թէ քեզ կը նմանի երբ կը ժպտի»։

Յուլիս 4ին կը գրէ.

«Ինչպէս կ'ըսես Գերմանիոյ նկատմամբ ճիշդ է։ և Լուին իւր հայրենեաց բարիքն իւր սրտին մօտ կը պահէ։ Ինչ որ երկրորդ խորհրդարանը առաջարկէ հարկէ թէր կամ դէմ քուէ տալ։ անցեալ օր ազատականներէն մի քուէարկեալ ծրագիր ներկայացուեցաւ։ վասն փոփոխութեան մի մասոյ օրէնքի։ Միայն մի ձայն բոլոր խորհրդարանին մէջ ի նպաստ խօսեցաւ և այն ալ Լուիին էր, և այս յոյժ բարի տպաւորութիւն մը ըրաւ Ազատականաց վրայ։ Լուին անա՛ի չէ, և ինչ որ կը խորհի զայն կը խօսի ի մէջ։ Ինչպէս ամենքն ալ գիտեն, հարկ է թէ կամ դէմ տալ։ Ամենքս ալ կարդամ և ես կաշխատիմ։ Ուրիշ շաբթու օրերն նուագահանդէս կը տրուի կամ կոչունքներ տեղի կունենան։ Յաճախ մեր նոր տունը կը գտնուիմք որպէս նաև պարտէզի տունկերը կարգադրեմք և բուսնիլին կը դիտեմք։ Նաև ատենագրութեանց կերթամք և յոյժ զբաղեալ եմք, և այսպէս օրերը շուտով կ'անցնին։ (Շարունակելի)

Կ. ՅԱԿՈԲԵԱՆ

ՄԱՆՐԱԼՈՒՐՔ

—o—

Վաշինկթընի բուրգ.—Բոլոր ամբ գեղին եղբը, Վաշինկթընի մէջ, ահագին բուրգ մը կը շինուի, որ աշխարհիս ամենաբարձր շէնքերն, եկեղեցիները, կռապտունները, գըմբեթներն, աշտարակներն և գանգատունները կը գերազանցէ իւր բարձրութեամբ։

Այս բուրգն, որ գրեթէ ամբողջապէս Մերիլենտի քարահանքերէն եկած մարմարով շինուած է բոլորովին, 555 ոտք բարձրութիւն ունի, այսինքն 25 ոտք աւելի քան Ֆոլոնիոյ Մայր-եկեղեցւոյն աշտարակներն, որք եգիպտոսի մեծ բուրգէն աւելի բարձր են, քան Հռոմի Պետրոս եկեղեցին, քան Սթրազպուրկի Մայր-եկեղեցւոյն զանգատունն, քան Բուանի եկեղեցին։ Բուրգին կողմերէն իւրաքանչիւրին խարիսխը 55 ոտք է։ Որովհետև Միացեալ-Նահանգաց առաջին նախագահին ի յիշատակ կը շինուի, բուրգին անունն ալ Վաշինկթընի յիշատակարան դրուած է։

Վաշինկթընի յիշատակարանին առաջին քարը 1848 յուլիս 4ին դրուեցաւ, բայց յետոյ քաղաքային պատերազմին պատճառաւ ընդմիջուելով, 1880ին միայն շինութիւնը վերսկսաւ։

Քանդակուած մարմարիոն քարեր ընծայուած են ամեն քաղաքաց և ընկերութեանց կողմէ։ Մինչև իսկ Ցունաստանէն, Թուրքիայէն, և որ անհաւատալի է, Չինաստանէն և Սիամէն մարմարիոն քարեր նուիրուած են։

Վերամբարձ մեքենայով կարելի է մինչև կատարը բարձրանալ առանց յոգնելու, մինչդեռ երբեմն բաւական հեռու պատշգամներ դրուած են յոգնութիւն առնելու կամ վայելելու համար համայնապատկերն, որ կ'ընդգրկէ բոլոր մայրաքաղաքն և շրջակայ երկիրը։

Բէոտիսի բուրգին նման, կարելի է Վաշինկթընի յիշատակարանին մէջ մտնել, զոր գրեթէ 30 ակրոն ընդարձակութեամբ պարտէզներ կը շրջապատեն։

Այս ահագին բուրգին շինութեան ծախքն 1,100,000 տոլարի հասած է։

Զէ՛ Ե՛ ՀԷՏԷՐԻ ԴԷՏԵՆԻ.—Վերջին օրերս, Զուիցերիոյ մէջ, Պերնա-Լուչերնա գծին վրայ զարմանալի գրաւ մը բռնուեցաւ ձիու մը և կառաքուսարի մը միջև։ Այն վայրկենին, ուր կառախուսքն, որ ժամ 3.37ին Պերնայէն մեկնած էր, Ուոլհանսընի (Լուչերնա) կայարանէն կ'անցնէր, ձի մը ճանրուն վրայ ցատկեց և սկսաւ կառախուսքին առջևէն արշաւասոյր ընթանալ մինչև Մալթերս, ուր կառախուսքն երկու վայրկեան կանգ կ'առնու։ Մեկնելու պահուն, ձին իւր ընթացքը շարունակեց երկաթուղւոյ գծին վրայ։ Լիթթանէն քիչ հեռու, ամենի նժոյգն սահելով ինկաւ և իւր ետեւի ոտքերն միոյն պայտն ելնելով՝ շոգեկառքին մեքենավարին գլխուն մօտէն անցաւ, որ յայողեցաւ կառախուսքը կասեցնել։ բայց կենդանին ոտքի վրայ ելած լինելով՝ սկսաւ նորէն վազել երբ շոգեշարժ մեքենան շարժեցաւ, և ամենէն առաջ հասաւ Լուչերնայի կայարանն, ուր երկաթուղւոյ պաշտօնեայները բռնեցին զայն։ Արիասիրտ կենդանին 34 վայրկեան մէջ 14 հազարամէթր տեղ վազած էր։

Նոր ԷՒ-ՈՐ Մ.—Աւասիկ նոր գիւտ մը, որ գինովցողներու բերնին ջուրերը պիտի վազցնէ։

Քիմիագէտ մը յայտներ է ոգելից ըմպելիներն, ինչպէս գինի, օղի, էՒ-մէլ կամ էՒ-թաս կարծր մարմնոյ վերածել և ջուրէն նման գաւազանիկներ շինել։ Այսպէս կարելի պիտի լինի հեղուկներն ուտել կամ ջուրին մէջ լուծել։

Այսուհետև, ուղեւորութեանց կոյժերը ջուր միայն պիտի պարունակեն, և պիտի կրնանք ձիու վրայ, կառքի կամ օդապարիկի մէջ մեր ծարաւն յագեցնել, առանց վախնալու թէ հեղուկը կը թափի։

Այս գիւտ յոյժ օգտակար պիտի լինի պատերազմի մէջ ևս։ երբ տակառները ռումբէ մը ծակուէին, հեղուկը կը թափէր։ Ցետ այսորիկ, բան մ'ալ չպիտի կորսուի, և միայն գաւազանիկները ժողվելու յոգնութիւնը պիտի ունենանք։

ՓԷՔԷՌ Է ՍՈՆ-ԹԷՅ.—Հետեւեալ սրտայոյզ պատմութիւնը նամակէ մը քաղուած է, զոր Սոն-Թէյ քաղաքը գրաւող Ֆրանսացի զօրքերէն թնդանօթաձիգ սպայ մ'ուղղած է իւր բարեկամներէն միոյն։

«Սոն-Թէյ մեծ քաղաք մ'է, կէս մը չինական կէս մ'աննամական, որ բաղմաթիւ թաղերու բաժնուած է, որոց ամենն ալ պատերով պատսպարեալ են. ասոր համար է որ Չինական քաղաք մը գըրաւելու համար, բոլոր թաղերը զատ զատ պաշարելու է։ Մինչև բերդն յոյժ մեծ է, այնպէս որ երկու ժամ հարկ է բոլորտիքը շրջելու համար։

«Իմ հասնելէս ժամէ մը յետոյ, սպանութեան մը ներկայ գտնուեցայ, որ զիս խորապէս յուզեց։ Սոն-Թէյ երկու պատերազմի փիղեր ունէր, որոց ծերագոյնն, որ 1762ին ծնած էր, ռումբէ մը վիրաւորուած էր և կը կաղար։ Այս փիղերն իրենց բնակարաններն ուղղեին միջնաբերդին մէջ։ Երկու փղապաններ վարժեցուցած էին զանոնք Ֆրանսացւոց առջև ծունր դնել և ժողվել այն դրամները, զորս զինուորները կը նետէին։ Որպէս զի այս կենդանիներն ստիպուին հնազանդիլ, այդ խեղճերուն ականջին եռև վերք մը բացած էին, ուր մինչև հինգ հարիւրորդամէթր խորութեամբ կը խոթէին դաւազանի մ'երկաթեայ ծայրն։

«Արդ, իմ հասնելուս առջի իրիկունը, մեր թնդանօթաձիգ զօրքերն, որք երբէք փիղ տեսած չէին, այս երկու կենդանեաց տաղանդին վրայ զմայլած էին։ Փղապաններն ամբողջ օրն աշխատեցուցած էին զանոնք և անոնց խմցուցած էին պերեւ կոչուած օղի մը, որ սարսափելի կերպով կը գինովցնէ։ Երկուքէն տարեւորն, իւր տիրոջ դէշ վարմունքներէն վաստակաբեկ, և գինովութենէն և այն վերքէն կատղած, ուր այս վերջին անդադար կը մխէր իւր երկաթեայ դաւազանն, յանկարծ իւր պատիճով բռնեց փղապանն, օդին մէջ նետեց, յետոյ ոտքը նորա կուրծքին վրայ դնելով, սկսաւ նորա թեւերն և ոտքերը բրցնել իւր պատիճով։ Երկրորդ փղապանն, որ առաջնոյն օգնութեան եկած էր, միևնոյն բաղդին արժանացաւ։ Այնուհետև, փիղն իւր զոհերը լճակի մը մէջ նետեց, անոնց քով պառկեցաւ և ամբողջ օրն անոնց վրայ հսկեց։ Երեկոյին միայն դիակները թողուց իւր բնակարանը վերադարձաւ։

«Կառավարիչն իրողութիւնն իմանալով, հրամայեց սպաննել կենդանին. (ի՞նչ արդարութիւն)։ Իմ խրճիթիս մօտ փոքրիկ թնդանօթ մը զետեղեցին, և յետոյ երեք անգամ կրակ ըրին. երեք ռումբերն ալ կենդանւոյն մորթին վրայ պայթեցան, խորունկ վէրքեր բանալով, ուսկից արեան հեղեղներ դուրս ցայտեցին։ Երրորդ հարուածին, վիրաւորեալ ծերունի զօրականի մը պէս յամրաքալ հեռացաւ, ճանրուն վրայ արեան հետք մը թողլով։ Հանդարտօրէն անցաւ իմ մարդոցս մէջէն, որոց կրնար շատ չարիք հասցնել, եթէ իրօք չարասիրտ լինէր։ Առաջին վայրէն տեղակալ մը գթաց անոր վրայ, և պատի մը վրայ ելնելով, անցած վայրկենին կենդանւոյն ճիդ ականջին ուղղութեամբ կրակ ըրաւ. փիղն ինկաւ, բայց հարկ եղան ուրիշ երեք հարուածներ աչքին մէջ՝ այդ խեղճ անասնոյն ցաւոց վերջ տալու համար։ Յոյժ յաղթամարմին էր, այնպէս որ 30 հոգի պէտք եղաւ գլուխն և ժանիքները տանելու համար, որք փարիզ պիտի ղրկուին։

«Բոլոր օրն, Աննամացիք այս դիակին վրայ յարձակեցան, իբր ճշմարիտ ագռաւներ։ Իրենց դանակներով զայն կտրատեցին՝ միսն առնելու համար։

«Այս սպանութիւն զիս շատ յուզեց, որովհետև այս փիղը ճըշմարիտ զոհ մ'եղաւ, և փղապաններն ալ իրենց արժանի պատիժը միայն դտան։»

ԳՐԱԿԱՆ

—o—

ՕՁՆ ԵՒ ԱՂՈՒԷՍՆ

—

Ա Ռ Ա Կ

Մի օր աղուէս մ' (յոյժ խորագէտ
Անօրէն)
Ետ կը դառնար մի օձի հետ
Դաշտերէն.
Սրտերնին գոհ, փորերնին կուշտ
Եւ զուարթ
Զի միասին խիստ արիւնռուշտ
Մի մեծ ջարդ
Էին տուած ստուերարկու
Ծառոց տակ
Որսալով հինգ ճագար, երկու
Նապաստակ
Որոց արիւնն օձն էր քամած՝
Աղուէսին
Թողլով վայելքն անչնչացած
Թարմ մսին։
Ասեն մ'այսպէս գացին անխօս
Շիտի չիտակ.
Ցանկարծ տեսան արագահոս
Մի վտակ
Որ մի հովտի մէջէն գալով
Անդադար
Սուրսուրալով, փրփրալով
Ծով կ'երթար։
Մեր ճամբորդներն ընկերաբար
Առին կանգ,
Եւ օձն յարեց. — «Աղուէս ադբար
Ո՞ւր եկանք.
Զը կայ կամուրջ, տախտակ մ'իսկ նեղ
Զ'որ կամաց
Բռնեմք, անցնիմք թեզ հետ մէկտեղ
Մէկ ի դիմաց.
Զ'ունիմ ձեռներ, չունիմ թեւուր
Եւ ո՛չ թեւ
Որ անկասկած մտնեմ ի ջուր
Ու թեթեւ՝
Սագի նման, բադի նման
Իմ թաթով
Լողամ, եւ հոս ու հոն գամ ման
Անվրդով.
Այս ի՞նչ փորձանք, ի՞նչ պատահար...»
— «Օձիկ, տե՛ս,
Անոգուտ տեղ դու վչտահար
Կաս այդպէս.
Եւ՝ մանկութեան՝ աղէկ լողալ
Սովրած եմ.
Կրնամ դիւրաւ յառաջ խաղալ,
Եւ կարծեմ
Դու ալ այնքան ծանրամարմին
Ջես ի պար
Որ մեր մարմինք չուտ մ'ընկղմին
Ջերդ կապար
Եթէ ուժգին ոլոր ոլոր
Փաթթուիս,
Տարածուելով մէջքիս բոլոր
Գրկես զիս,
Եւ լողամ ես կամաց կամաց
Ու երթանք
Հինգ վայրկեանէն հասնիլ դիմաց
Անվտանգ։»
Օձն՝ հրճուանօք, յօժարակամ,
Սրտագին՝
«Աղուէս, գոչեց, դու բարեկամ
Մ'ես անգին,
Եւ բարձրաձայն կը դաւանիմ
Ես հիմայ
Թ'երախտապարտ պիտի լինիմ
Քեզ ցմահ...»
«Երթանք ուրեմն, օ՜ն, անյապաղ...»
Ի՝ երկոքին
Մտան ի մէջ սահուն եւ պաղ
Հոսանքին։
Լողար աղուէսն անխոնջ, անձայն,
Անխոտոր.
Միւսն ալ ուժգին կը գրկեր զայն.
Բայց երբոր
Խիստ մօտեցան — չորս քայլ մնաց —
Եղերքին
Զարացաւ օձն եւ՝ փրկանաց
Իբրեւ գին՝
Գլուխն երկնցուց անոր ժգոյն
Վզին մօտ
Որպէս զի անդ թաղէ իւր թոյն
Մահահոտ։
Աղուէսն յանկարծ զգաց մի ցաւ
Սուր, ազդու.
Իւր ընկերոջ միտքն հասկցաւ,
«Խե՜ղճ ես դու,
Հանգա՛ր կեցիր պահ մ'օձիկ քոյր.
Ինչ կ'ընես...»
«Ոչինչ. այսէդ մի քաղցր համբոյր
Կ'առնում ես...»
«Իրաւ. բարի՛, թո՛ղ որ գոնէ
Փոխարէն
Համբոյր մ'ալ ես առնում քենէ
Սրտորէն...»
Եւ օձն անմիտ գլուխն երբ բերաւ
Բերնին քով,
Իւր ատամանց կենաղրաւ
Սուր շարքով
Աղուէսն իսկոյն խածաւ ուժգին
Եւ ցմիշտ
Անհետացուց նորա հոգին
Ամպարիշտ։
Եւ երբ եղերքն ելաւ. «Ողջո՛յն
Վատ ցուռդ...»
Մնջեց. քակեց՝ օձն որ անգոյն
Զերդ շղթայ
Պատէր իւր անձն, եւ զայն ձգեց
Ի գետին.
Ցետոյ չտկեց, ծռեց, չտկեց
Վերստին,
Եւ ուղղակի տարածելով
Վերջապէս
Ականջն ի վար որոտալով.
«Ես այսպէս՝
Կ'ուզեմ, ըսաւ, որ այս անգուռ
Երկնից տակ
Բարեկամներս ըլլան՝ ո՛չ ծուռ՝
Այլ շիտակ։»

ԱՂԵՔՍ. Գ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ

Կ. Ե. ԻԹԻՃԵԱՆ

Բոսֆոր Գեօղէրիէն Տէրտէրէն Ժնեւ. Բանալը Գոնսթանդինոսէն Էլանը պէր։

Ցիր 19 Իրուլ 1883 Թարիխի ի. լէ վերիլէն իրամ մուճիպինճէ Բուսիա տէվլէթի Թէպասրնտան վէ Մոսկովա շէհրի պերինճի սընճք Թիւճճարընտան իպրահիմ ճանա Անճունճանօֆ նամ Թաճիրին իֆլասը Թէպէյիւն իթմիշ օլտըղը սինտիքլէր ճանիպինտէն իթա օլնան իսթիտա իւղէրինէ իլան օլունուր։

Ժէնէրալ Քոնսուլսուն վէքիլի
Մ. Խ.

ԻԼԱՆ

Զապիթանը ասքէրիյէտէն վէ երքեանը հարպ պինպաշըրարընտան Տանիր վէ գայմագամարընտան Թէվֆիգ վէ ալթընը օրտու սէր Թապիպի իպրահիմ էֆէնտի վէ գայմագամ Սալիհ պէյլէր վէ միւլազիմ Էրիս վէ իւչինճի օրտու Թէֆիզ իմամը Էսմէր Լութֆի վէ խասսա օրտուլի հիւմայունը միւլազիմերինէն Խորիս վէ իւչինճի օրտու սիւվարի օն տէօրտինճի պայրը միւլազիմերինէն Մէհմէտ էֆէնտիլէր պին պաշը Թէվֆիգ պէյ վէ մէքթէպի թրպպիյէ միւլազիմերինէն Ալի Ռիզա էֆէնտիլէրին պիւլիւլերինէ մուայեէն սիփարիշլէրին Թըշրինի սանի գուբոնլարը իւզէրլերինտէ օլարդը հալտէ սիփարիշլէրը մէզպուրէ սէրկիլերինին գաղայէն զայ օլարդը ճիւէթլէ զայընտան եէրինէ տիկէրինին Թէրդիմ վէ իթասը իսթիտա վէ լեէՒԹէթտիգ մէզքիւր սէրկիլերին տօգան տօգուզ սէնէսի Թէչրինի եվվէլի զայէթինէ գատար հավի օլարդը մէպալիղ իթա գըլընարագ գուսուրընն վէրիլմէյի զայէն Թէպէյրին էյլէտիյի վէ մէզքիւր սէրկիլերին քէյֆիյէթի զայը գայարը պալէասընա չէհ վէրիլմիյի ճիհէթլէ, մէզքիւր սէրկի հէր քիմին եէտինէ կէչմիշ իսէ, նիհայէթ օն պէշ կիւնէ տէյին նիշամիյէ խաղինէնինէ Թէալիմ էյլէմէլէրի վէ միւտաէթի մէզքիւրէ միւրուրինտէն օսնրա զուհուր էյլէտիյի հալտէ, հիւքիւմսիզ ԹուԹուլարագ զայինտէն եէրինէ տիկէրինէն Թէրդիմ վէ իթա գըլընաճաղը մուհաֆէզաթ տայրէսի տէօրտիւնճի չուպէսինին իֆատէսիյլէ իլան օլունուր։

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԳԷՐԻ

ԻԼԱՆ

Եէրլի իմալի հատտէքեարի քէօսէլէ գըյէյի աթիգ պէշ պին. գըյէյի ճէտիտ ալմը պին տէօրթ եիւզ օն տէօրթ, պէհէր գըյէյի ճէտիտի զրուշ օն պէշ. պէշ եիւզ սէքսան տօգուզ։

Իւչինճիւ օրտուի հիւմայուն իչուն Պէյքօզ տապախանէսինէ Թէսլիմ օլունմագ չարթը վէ չէրայիթի սայրէսինէ վէ մէմուրէն մահֆուզ պուլունան նիւմունէսինէ Թէվֆիգէն միւպայա օլունաճագ պալատէ մուրագգամ էլ մըգտար եէրլի իմալի հատտէքեարի քէօսէլէ ֆիյաթը մուրագգամասը իլէ Թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ հազիրանը բումինին պէյնինճի սալը կիւնի գարարը գաթիսի վէրիլմէճէյինտէն վէ ալթընը չարչէնպիհ կիւնի տալի թէքարրիւր իտէն ֆիյաթընտան եիւզտէ պէշ Թէնզիլի գապուլ իտիլմէճէյինտէն իթայէ Թալիպ օլանլարը լէվազիմաթը ուժումիյէ տայրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

2 հազիրան 1300 1

Պապը Սէրասէրէ

ԻԼԱՆ

Նիզամիյէ սէպզէ գօմիսիօնը տա մահֆուզ նումունէ վէճճ իլէ միւպայա օլունաճաղը էվէլճէ իլան իտիմիշ օլան գըրդ պին գըյէ խաչպը իւզիմին պէհէր գըյէի ճէտիտի էլլի իւչ փարայա Թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ հազիրանը բումինին պէյնինճի սալը կիւնի գարարը գաթիսի վէրիլմէճէյինտէն վէ ալթընը չարչէնպիհ կիւնի տալի թէքարրիւր իտէն ֆիյաթընտան եիւզտէ պէշ Թէնզիլի գապուլ իտիլմէճէյինտէն իթայէ Թալիպ օլանլարը լէվազիմաթը ուժումիյէ տայրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

2 հազիրան 1300 1

Պապը Սէրասէրէ

ԻԼԱՆ

Ասաքիրի շահանէ հայվանաթը իտարէսի իչուն Գալիկրատիա խսկէլէսինէ եէլքէն սէֆինէսի իլէ տէրիսասատէթտէ Գասբմ բայատա վագը չայիր անպարընա 500,000 գըյէտէն 800,000 գըյէյէ գատար նագլի լազըմ կէլէն կիյասէն պէհէր գըյէսինին իւճբէթի նագլիյէսի սիմ մէճիտիյէ օն տօգուզ ղըրուշ հիսապը իլէ տէօրթ բարայա Թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ իչպու հազիրան բումինին եէտինճի բէնչէնպիհ կիւնիւ գարարը գաթիսի վէրիլմէճէյինտէն Թէնզիլ ֆիյաթէ նագլինէ Թալիպ օլանլարը եէվմի մէզքիւրտէ լէվազիմաթը ուժումիյէ տայրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

4 հազիրան 1300 2

Պապը Սէրասէրէ

ԻԼԱՆ

Նիզամիյէ սէպզէ քօմիսիօնը ի.

չուն մահֆուզ նիւմունէսի վէճ։ իւլէ միւպայեա օլունաճաք օլան օն էքի պին գըյէյի ճէտիտ թաղէ գաչէր բէյնիրինին պէհէր գըյէյի ճէտիտի սիմ մէճիտիյէ օն տօգուզ ղրուչա օլարագ ալթը ղրուչա թալիպի էօհտէսինտէ օլուզ հազիրանը բումինին ալթընճը չէհարչէնպիհ կիւնիւ գարարը գաթիսի վերիլճէկ յինտէն վէ եէտինճի բէնչէնպիհ կիւնիւ տալսի թէգարրիւր իտէն ֆիյաթընտան եիւզտէ պէշ թէնղիլի գապուլ իտիլճէկ յինտէն, իթայէ թալիպ օլանլարըն լէվազիմաթը ուժամիյէ տայիրէսինէ կէլմէկլերի իլան օլունուր։

4 հազիրան 1300 2

Պոզէ Սէրտէրէ

Ի Լ Ա Ն

Ամիգ գըյեէ օն պէշ պին պէշ եիւզ սէքսէն տօգուզ, ճէտիտ գըյեէ իքի պին. եէրլի գէրզէմը քէչի գըլը, պէհէր գըյեէյի ճէտիտի ալթը ղրուչ օթուզ պէշ փարա։

Գալըդ եաղը, ամիգ գըյեէ օն պին եէտի եիւզ եւսի ալթը գըյեէյի ճէտիտ օն իւչ պին սէքիզ եիւզ, պէհէր գըյեէյի ճէտիտի տէօրթ ղրուչ։

Պէյդօղ տապպախանէսի իլէ սէրաճխանէ վէ մուլթապ անպարլարընա մահֆուզ նիւմունէլէրի իլէ շուրուլթը մուգարրէրէսինէ թէկֆիգէն միւպայեա օլունաճագ օլան պալատէ մուրազգամ իքի գալէմ քէչի գըլը վէ սայիրէ ֆիյաթը մուրագգամալէրի իլէ թալիպի էօհտէսինտէ օլուզ, հազիրանը բումինին ալթընճը չարչէնպիհ կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասէլէրի պէլ իճբա մէզքիւր կիւնտէ գարարը գաթիսի վերիլճէկինտէն իթասընա թալիպ վէ եէտինճի բէնչէնպիհ կիւնի եիւզտէ պէշ թէնղիլինէ բաղիպ պուլունանլարը մագամը սէրասկէրի լէվազիմաթ տայրէսինէ կէլմէկլերի իլան օլունուր։

2 հազիրան 1300 2

Ն. ԲԱԲԷ ԷՆԷ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Մարսիլիայէ Ի Բոնէ դէջ կանոնաւորապէս բանող

Մեկնում Մարսիլիայէն ամեն տասն եւ հինգ օրն անգամ մը չորեքշաբթի օրերը։

Ուղղէն Ի Բոնէ ուղիւորութիւն

Տրապզոն, Պաթում եւ Բոզի պիտի երթայ Լ Մէօղ շոգենաւն, որ յունիս 18ին Մարսիլիայէն եւ յունիս 25 ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Լ'Անամիէլ։

Նաւուղղէքի, ուղեւորութեան եւ այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՆԻՈՔ ԸԸՊՈՒԼ
Մուհանէ փողոց, թիւ 141

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Ընդ դէմ Անդլիոյ, Կ. Պոլսոյ Ի Օթէսայէ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալղառ	2,000	Լէբանդօ	4,500
Ամէրը	3,000	Մարինէ	4,300
Աբէյ	1,300	Մարսէլ	2,500
Պասսաս	3,500	Մէլը	2,000
Պօրտինօ	2,200	Նէրօ	2,000
Պրազիլ	2,000	Օրէլը	5,000
Գէյրօ	2 600	Օրլանդօ	3,000
Գարլէքօ	2,500	Սդրանդօ	4,500
Գամբօ	2,100	Սդրօ	2,000
Գարտ	2,000	Բասէյնէ	1,200
Գամ	2,700	Բարէրմօ	3,200
Տէրտ	2,500	Բասդէր	1,700
Տօնինօ	1,800	Բէրտ	2,800
Տրատ	2,600	Բէլէտ	4,400
Էրտրա	2,600	Բէնարտ	3,200
Ֆարլան	800	Լօրլը	3,000
Ֆէրտ	1,700	Լամանդ	5,500
Ֆլորինէ	1,600	Լանդէ	3,500
Կաբէյէ	5,000	Սարէնտ	4,000
Կէրտանտ	2,200	Սարֆ	2,000
Կօրտ	1,800	Սէլէյէ	2,000
Կրօտանտ	2,200	Սարինդրա	4,300
Հանկ		Թասսոս	1,200
Հէրտ	2,000	Թ. Ռինէրը	3,000
Հէրտլէյ	3,000	Թէյէր	1,300
Հէրմանդրդ	1,200	Թարէտ	2,800
Ճէնան	2,300	Ֆասնդրա	3,600
Ֆէլտ	2,000	Եէրտա	3,600
Ֆրանտ	2,200	Զէնդրա	1,000
Լէս	2,000	Զէրտ	140

Թէրտա շոգենաւը, նաւ. Մոնրօ, Անգլիայէն աստ հասաւ ընդհանուր վաճառքով, եւ իւր բեռը պարպելէ յետոյ Օտէսա պիտի ուղեւորի։

Եէրտա շոգենաւը, նաւապետ Սուլտպի, Անգլիոյ մէջ բեռ կ'առնու, եւ յունիս 12ին պիտի մեկնի Պոլիս եւ Օտէսա երթալու համար։

Ուղեւորներս համար ամեն դիւրութիւն կ'ընծայուի.

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ՖՐԷՏԷՐԻՔ ՀԻԼՏ
Գործակալ
Թիւ 17–18, Քիւչիւք Մէհէմէտ խան
Ղալաթիա։

ԲԱԲԱՅԱՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվերբուլէ, Մէնչեսթրէրէն Ի Օթէսայի մէջ կանոնաւորապէս բանող

ՇՈԳԵՆԱՒԻՔ

Անուանք	Թոնոյ	Նաւապետք
Այա Սոֆիա	3,000	Գրքա
Աբարտ	2,500	Ռոմբրա
Արէտաֆիա	2,500	Քրուիքշանք
Լատինիա	2,500	Ուիլեա
Մասէդոնիա	3,500	Մարշ
Բասրէլիա	2,800	Ֆօթբրմիլ

Բասրէլիա շոգենաւն Օտէսայէն աստ հասաւ եւ ի մօտոյ Լիվերբուլ պիտի երթայ։

Այա Սոֆիա շոգենաւը, յունիս 23ին Լիվերբուլէն աստ կ'սպասուի։

Այս շոգենաւք կին գամբրներ ալ ունին։

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վաճառք կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու եւ Ամերիկայի համար։

Ամեն դիւրութիւն եւ հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ ԲԱԲԱ ԵՒ ԸՆԿ.
Գործակատ

ՖՐԷԴ. ԼԻՅԼԱՆԴ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Որ կանոնաւորապէս Լիվերբուլէ Ի Աբերտէլէյ դէջ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալճերիան	2,500	Ֆինլանտ	3,700
Ալ Շարքան	2,500	Ֆլորինտան	3,700
Անտալուզիան	2,500	Ֆլորիան	3 700
Արիզոնան	2,500	Իպսէյան	5,500
Աբարտան	3,700	Իլլէրեան	5,500
Պալթիան	6,000	Իսդրեան	5,500
Պալթիան	6,000	Լէսպան	2,200
Քարթէյան	800	Լէյսթրեան	2,500
Սայրէնեան	2,000	Լէսդան	800
Տորոյ	700	Օքսֆորդ	700
Էմէրէլտ	3,700	Բէրլին	3,800
Ֆարլան	3,700	Վալենսիան	6,800
Ֆալէրնեան	3,700	Վէրճինեան	6,800

Ֆարլան շոգենաւը, նաւապետ Համպլին, յունիս 20ին Օտէսայէն վերադառնալով վաճառք պիտի սկսի առնուլ ՈՒԼՂԱԿԻ Լիվերբուլի համար։

Շաբաթական շոգենաւներու նոր գիծ մը հաստատեցաւ Լիվերբուլի եւ Պոսդընի միջեւ, եւ ստորագրեալս հեղուկէ զատ ուրիշ վաճառք կ'ընդունի օրինաւոր սակագներով։

Ուղեւորներս համար ամեն դիւրութիւն կ'ընծայուի.

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ԷՏՈՒԱՐՏ ԼԱՖՈՆԴԷՆ
Գործակալ
Թիւ 34, 35, 36, Եէնի Միւսէֆ խան
Նաւատեարք, Պարոնաք Ֆրէտ. Լէյլանտ եւ ընկ. Լիվերբուլ

Գործակալներնիս

Կ. Պոլիս, Էտուարտ Լաֆոնդէն.
Ճիպրալդար, Պ. Պ. Քարվըր Եղբարք.
Ալեքսանդրիա, Կ. Լ. Վահման եւ ընկ.
Մալդա, Ա. Քամիլերի.
Շիրա, Ա. Մ. Մավրոկօրտատոյ.
Զմիւռնիա, Պ Ուիդոլ եւ ընկ.

ՔԻԻՆԱՐՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Որ տարին երեք մ'անգամ կը բանի Լիվերբուլէ Ի Մէնչեսթրէրէն դէջ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Օրանթ	7,000	Մարիա	3,000
Ադրիա	3,000	Մարգարիտ	2,500
Ալբերտ	3,000	Նանդ	2,500
Պրանիա	4,600	Բանիա	5,000
Պրազիլիա	3,800	Բարնիա	3,200
Պալեստ	2,500	Բալթիա	3,000
Պրէմիէր Քուրտ	1,200	Սեվիլ	7,800
Սեգիալենիա	5,000	Սէրտ	4,600
Քարթաղենիա	4,700	Սարինա	3,000
Շեբրոսիկ	2,000	Սամարիա	3,000
Տեվերա	2,500	Սէրան	3,000
Կալէնա	4,000	Թարիֆա	3,000
Քէրար	2,500	Թրինիդատ	2,500
Մարենգո	3,000		

Քէրար շոգենաւը, նաւ. Ճանէս, յունիս 27ին Լիվերբուլէն աստ կ'սպասուի։

Սաորագրեալս արտօնութիւն ունի ճանրարդ եւ վաճառք ընդունիլ Նիւ Եորքի եւ Պոսդընի, ինչպէս նաեւ Միացեալ–Նահանգաց ուրիշ կողմերուն համար՝ օրինաւոր սակագներով։

Դիմել առ
ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈԼԻ, Գործակատար.
Թիւ 1 Քիւչիւք Հալիլ փաշա խան
Ղալաթիա։

CIGARETTES ANTI-ASTHMATIQUES

ՍԻԿԱՐԷԹ ԱՆԹԻ-ԱԶՄԱԹԻՔ

Հոլանտայի Զայթ քաղաքէն դեղագործ Պ. Քրաբէյլէն եւ Հոլմի չնչարգելութեան դէմ հնարած սիկարէթներն են.

Շնչարգելութիւնն, ինչպէս նաեւ կուրծքի ցաւերն այս սիկարէթներու գործածութեամբ իսպառ կ'անհետին։

Կը գտնուի դեղավաճառաց եւ դեղագործաց քով։ Կեղծէն զգուշանալ։

Կ. Պոլսոյ մէջ միակ կեդրոնատեղին է Ղալաթիա, Մաքսատան դիմաց, Կէօչէ օղլու խան, թիւ 6 եւ 7 Պ. Զէրվաթիի վաճառատունը։

EXTRAIT COMPLET DE QUINQUINA

Հոլանտայի Զայթ քաղաքէն դեղագործ Պ. Քրաբէյլէն եւ Հոլմի քինաքնայի՝ օշարակն է։

Եւրոպիոյ բոլոր Նշանաւոր բժշկաց կողմէ հաստատուած է եւ Փարիզի, Լոնտրայի, Պէրլինի, Վիէննայի, Հռոմի եւ ուրիշ քաղաքաց գլխաւոր հիւանդանոցաց մէջ կը գործածուի։ Նիհարութենէ եւ արեան պակասութենէ յառաջ եկած տկարութիւնը, եւ ծերութենէ յառաջ եկած անզօրութիւնը փարատելու համար ամենաազդու դեղն է։ Ախորժակը կը բանայ եւ գլխաւորաբար ծննդաբեր կանանց յոյժ օգտակար է։ Տենդի դէմ ալ զօրաւոր դեղ է.

Կեղծէն զգուշանալ

Սրուակին գինն է 20 ղրուշ։

Կը գտնուի ամեն դեղավաճառաց եւ դեղագործաց քով։ Մայրաքաղաքիս մէջ միակ կեդրոնատեղին է Ղալաթիա, Մաքսատան դիմաց, Կէօչէ օղլու խան, թիւ 6 եւ 7, Պ. Զէրվաթիի վաճառատունը։

BONBONS DE TAMARIN

Հոլանտայի Զայթ քաղաքէն Տոքթէօր Քրաբէյլէն եւ Հոլմի հնարած շաքարներն են։

Այս դեղն, ախորժահամ եւ զովացուցիչ պտուղներէ պատրաստուած լինելով, ամեն տարիքէ եղող անձինք, նոյն իսկ մանուկներն եւ անզօր մարդիկ եւ ծննդաբեր կանայք իսկ կրնան գործածել։ Զօրաւոր դարման է պնդութեան, թանչի, սաստիկ գլխացաւի եւ արեան ի մի վայր հաւաքման դէմ։

Կեղծէն զգուշանալ.

Կը գտնուի ամեն դեղավաճառաց եւ դեղագործաց քով։ Գինն է 10 ղրուշ։

Մայրաքաղաքիս մէջ միակ կեդրոնատեղին է Ղալաթիա, Մաքսատան դիմաց, Կէօչէ օղլու խան, թիւ 6 եւ 7 Պ. Զէրվաթիի վաճառատունը։

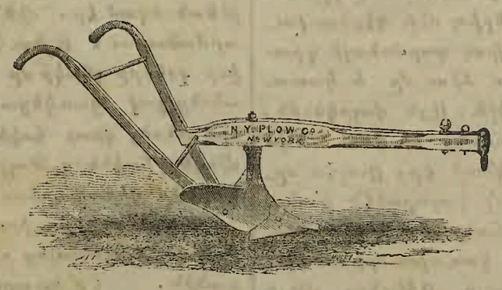

Ս. Մ. Մինասեան և ընկերաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ կը ծախուին Ամերիկայի երկրագործական գործիքներ։ Զանազան տեսակ արօրներ։ Մարգացորեն վար տուող գործիք, մեծ և փոքր։ Ցորեն մաղելու գործիք մեծ և փոքր։ Քշելէ ու խոտ չարդող գործիք։ Զանազան գործիքներ բանեցնելու համար ձիով դարձող մեքենայ։ Պարտէզի գործիքներ։ Հրդեհի փոքր ջրհան և այլ զանազան Ամերիկայի ջրհաններ։ Այլ և այլ պտղոց ջուրերը հանելու գործիք։ Ջիներու և արջառաց կերը մանրելու աղօրիք, և այլն և այլն։

Ամերիկեան վաճառատուն ի Ղալաթիա Կոստանդնուպոլսոյ։

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԻՒՆ

NORTH BRITISH AND MERCANTILE
Insurance company

ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԵՒ ՄԷՐՔԸՆԹԱՅԼ

Լոնդրայի Ի Էդինպուրկի ապահովութեան ընկերութիւն

	Անգլ. լիրա
Արտօնեալ դրամագլուխ	3,000,000
Բաժանորդագրեալ »	2,500,000
Վճարեալ դրամագլուխ	625,000
Պահեստի դրամ հրդեհի պատահակա-նութեանց դէմ	1,592,255
Կեանքի պատահակա-նութեանց դէմ պահեստի դրամ	3,841,194
	6,058,429
Հրդեհի ճիւղէն հասոյթ 1883 տարւոյ	1,186,865
Կենաց ճիւղէն հասոյթ 1883 տարւոյն	551,307
	1,738,172

NORTHERN
Assurance company

ՆՕՐԹՀԸՐՆ

Լոնդրայի Ի Եդինպուրկի ապահովութեան ընկերութիւն

	Անգլ. լիրա
Բաժանորդագրեալ դրամագլուխ	3,000,000
Վճարեալ դրամագլուխ	300,000
Պահեստի դրամ հրդեհի պատահակա-նութեանց դէմ	778,889
Կեանքի պատահականու-թեանց դէմ պահեստի դրամ	1,670,519
	2,749,408
Հրդեհի ճիւղէն հասոյթ 1882 տարւոյ	460,126
Կեանքի ճիւղէն հասոյթ 1882 տարւոյ	245,161
	705,287

Սաորագրեալն իւր բազմաթիւ յանձնորդաց և քաղաքիս ընդհանուր յարգոյ հասարակութեան կը ծանուցանէ թէ ինքն վերոյիշեալ երկու ընկերութեանց միացեալ գործակատար ընտրուած ըլլալով, այնպիսի դրութեան մը մէջ կը գտնուի, որով հրդեհի դէմ ապահովութեան մեծ դիւրութիւններ կը մատուցանէ։

Ապահովութեանց կարգադրութիւնները կը բաղկանան երկու ընկերութեանց մէջ համեմատական բաժանումէ մը, և այսպէս ապահովութեան և դիւրութեան ունենալովն՝ Ընկերութիւնս ալ կրնայ աւելի մեծագումար ապահովութիւն բռնողներու ի՛ քգնէք ներկայացնել։

Գրեթէ ամեն կարգի վտանգաւոր ապահովութիւնք կրնան ընդունուիլ, ինչպէս Բերայի, Ղալաթիոյ և Պօլսոյ մէջ, նոյնպէս մօտակայ քաղաքները, գիւղերն եւ գաւառները։

MARITIME
Insurance Cie limited of Liverpool
Capital Lt. 500,000

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

Մովային ապահովութեան ընկերութիւն

Դրամագլուխ 500,000 Անգլ. լիրա

Յորագրեալս, շոգենաւերու և առագաստանաւերու մէջի վաճառքներն ու կարասիները խիստ օգտակար պայմաններով ապահովելու իշխանութիւն տուած է ընկերութեան կողմէ։

Գիներուն եւ այլոց վրայ տեղեկութիւն ստանալ ուզողք պէտք է դիմեն Ղալաթա Քօմիսիօն խանի անկիւնը՝ երկաթէ կամուրջին վրայ նայող սենեակն, առ.

Կ. Պոլսոյ Ընդհ. Գործակատար յիշեալ Ընկերութեանց
ԳԱՌՆԻԿ Ե ՍԵՐՈԲԵԱՆ

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվերբուլէ Ի Մէնչեսթրէրէն դէջ բանող շոգենաւ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Քանոբոս	4,200	Ուլէրօ	3,000
Ֆարս	4,000	Նէբրիս	3,000
Օսմանլի	4,000	Բէրա	3,000
Սէսոստրիս	3,250	Ադրանդէ	1,700
Թէպէ	3,250	Լարտա	800
Մակտալ	3,250	Օլինդա	800
Մարէօմիս	3,250	Սէնէլ	700

Ֆարս շոգ. նաւ. Քուբբը, յունիս 20ին Լիվերբուլէն աստ կ'սպասուի ընդհանուր վաճառքով։

Վերոյիշեալ շոգենաւք չքեղապէս արդարուած են ճանրորդներու համար.

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹԻԼ եւ ԸՆԿ.
Գործակատ

Մէյտանլըգ փողոց, Գալիս Ցնօրէնութիւն, Լիվերբուլ,

ՃԷՑՄԱ ՄՈՍ եւ ԸՆԿ.
34, Ճէյմս Սգրիգ, Լիվերբուլ

Գործակալներնիս

Ալեքսանդրիա	Ռ. Ճ. Մոս եւ ընկ.
Աւժէ	Է. տը Լաքրուա
Պէրութ	Լէվի, Ֆրանք եւ Ընկ.
Կ. Պոլիս	Ճ. Վ. Ուիթիլ եւ Ընկ.
Դարդանէլ	Է. Կրէչ
Ճիպրալթար	Սմիթ, Իմոսի եւ Ընկ.
Մալթա	Սմիթ եւ Ընկ.
Զմիւռնիա	Ռ. Ուիթիլ եւ Ընկ.
Շիրա	Ն. Ռ. Բէզրոպուլոս

VICHY

ՎԻՇԻ

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՋԵՐՄՈՒԿՔ

(Ֆրանսա, է գաւառ Ալլէյ)

Սեփականութիւն Ֆրանսական իշխանութեան.

SAISON DES BAINS

ԵՂԱՆԱԿ ԲԱՂԱՆԵԱՅ

Վիշիի հաստատութեան մէջ, որ Եւրոպիոյ ամենէն լաւ զետեղեալներէն մին է ամեն տեսակ բաղնիք և տուչ կը գտնուի ի դարմանումն ՍՏԱՄՈՔԻ, ԼԵԱՐԻՒ ՓՈՄՓՈՒՇՏԻ հիւանդութեանց, ԱՒԱԶԱԽՏԻ, ՇԱՔԱՐԱԽՏԻ, ՑՕԴԱՅՑԱՒԻ, ՄԻԶԱԿԱՆ ՔԱՐԱԽՏԻ եւ։

Մայիս 15էն սեպտեմբեր 15 ամեն օր գրօսարանին մէջ Թատրոն և նուագերգութիւն. — Պարտէզին մէջ երաժշտութիւն. — Ընթերցատուն. — Կանանց յատկացեալ սրահ. — Սրահք խաղերու, խօսակցութեան և գնտախաղերու։

Բոլոր երկաթուղիք Վիշի կը տանին։

Ամեն տեղեկութեանց համար դիմելու է Ընկերութեան, Պուլվար Մոնմարթր, թիւ 22, ի Փարիզ։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՓՈՐՍԱ

Ղալաթիա 6 յունիս.

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԹԵԱՆ

(Օսմ. ոսկին 100 ղրուշի հաշուով)

Լոնտրա	3 ամիս, դրչ.	110, 5 առ Անգլ. լիր.
Փարիզ	3 » Ֆր.	22,92 1/2 առ Օսմ. լիր.

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՅ

Օսմ. Քոնս. գոցուեցաւ	9,35
բացուեցաւ	9,34
կէս օրին	9,34
Եգիպտ. միաց. բաց. ոսկի	64, 5
Բումելիի երկաթուղի	42,75

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՓՈՐՍԱ

Լոնտրա 17 յունիս

Անգլ. Քոնս.	99 13/16
Օսմ. »	8 1/8
Փոխ. 1865	10 1/4
» 1869	9
» 1871	65 1/4
» 1872	16
» 1873	8 1/8
» 1877	77 1/4
Գանք Օթոման	15 3/4
Ռուս. փոխ. 73ի	90 1/8
Եգիպտ. միացեալ	58
» արտօնաւոր	85 1/4
Տայրա Սանիէ	58
Փոխ. Ռուչիլա	81
Փոխանակագիր Փարիզի վրայ	25,40

Փարիզ 17 յունիս.

Գաղղ. Քոնս. 3 0/0	73,32 1/2
» » 4 1/2 0/0	108.
Օսմ. Քոնս.	8, 17 1/2
Փոխ. 1865 Ֆր.	50
» 1869	46
» 1873	41,
Օսմ. Երկաթուղի	42,
» Ռէժիի բաժնեթուղթք	547 50
Գանք Օթոման (գ. կ.)	646, 25
Գրէքի Լիոնէ (գ. կ.)	551 25
Ռուս. փոխ. 5 առ 0/0 (1877)	98 1/2
» » Արեւելեան	
Իտալ. Քոնս.	96,95
Եգիպտ. միացեալ	292 50
Փոխանակագիր Լոնտրայի վրայ	25,21

Վիէննա 17 յունիս.

Փոխ. Լոնտրայի վրայ	122,
Բումելիի երկաթուղի	30,20

ԿԷՍ ՕՐ 4,20